

Fagbladet **FOA**

fokus:

EN SYG PARAGRAF

Langtidssyge
bliver raskmeldte
SIDE 8

HUDSULT

Når en god krammer
gør underværker
SIDE 28

10

GODE RÅD

Sådan forebygger
du håndeksem
SIDE 26

Katja Havmand Schilling, social- og sundhedsassistent

HVIS JEG VAR VELFÆRDSMINISTER

... så ville jeg afsætte tid til det enkelte menneske

SIDE 34-39

Kommuner 'tryller' sygemeldte raske

Det er næsten ikke til at holde ud at læse fagbladets artikel om langtidssyges retssikkerhed. Men du bør gøre det alligevel. Artiklen fortæller, hvordan landets kommuner raskmelder mennesker, som tydeligvis er for syge til at arbejde. På den måde kan kommunerne nemlig standse sygedagpengene. Og da de syge oftest er for dårlige til at få almindelige dagpenge, ja, så står de pludselig uden nogen form for indtægt. Den situation har ramt Sabine Dommerby Pedersen, der kæmper med en medfødt sygdom, og som hverken er udredt eller færdigbehandlet på sygehuset. Hendes historie er langt fra enestående.

Landet over melder FOAs socialrådgivere og faglige konsulenter om kommunale jobcentre, der tager mere hensyn til de kommunale pengekasser end de borgere, som er ramt af sygdom, arbejdsskader og ulykker. Det er blevet hverdag, at mennesker, der befinder sig i deres livs krise, fratages deres forsørgelsesgrundlag.

Det er horribelt og helt urimeligt. Den ansvarlige minister bedyrer, at borgerens retssikkerhed skam er et centralt princip, og at økonomi aldrig må afgøre sagerne. Men er det ikke et flertal på Christiansborg, som selv har vedtaget den famøse lov, som får kommunerne til at gå til – og over – kanten? De ansvarlige politikere kan vel ændre på loven, hvis de vil? ★

Gitte Hejberg

Gitte Hejberg
ansv. chefredaktør
gith@foa.dk
Tlf.: 46 97 24 58

Morten Bruun
redaktionschef
xmobr@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 60

Merete Nielsen
redaktionssekretær
men@foa.dk
Tlf.: 46 97 25 25

Finn Danielsen
journalist
fida@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 33

Mette Boysen
journalist
mebo@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 28

Raskmeldt til ingenting

Sabine Dommerby Pedersen er for syg til at arbejde, men er raskmeldt af kommunen.

Side 8-13

Husk tænderne

Se, hvad din ulykkesforsikring skal dække.

Side 42

TILBAGE TIL 50'ERNE

Som led i deres uddannelse besøger social- og sundhedshjælpereliver fra SOSU Østjylland erindringslejligheden i Den Gamle By i Aarhus. Her dufter, smager og rører de ting fra 1950'erne.

Side 16

Lykken er ...

Når fleksjobber Desiree Ilsøe arrangerer fællesspisning for beboerne i ældrebolig-klyngen Ferskenhaven.

Side 6

tema
hvis jeg var
velfærdsminister

Tid og omsorg til de svage

Læs 18 FOA-medlemmers bud på, hvordan velfærdssamfundet bør styrkes.

Side 34-39

I hvert nummer

Striiben	14
Det virker	19
Fagligt talt	20
FOA hjælper	30
7 skridt	45
Quizen	50

UDGIVER

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Tlf.: 46 97 26 26
Fax: 46 97 22 90
foa.dk
foa@foa.dk

Rikke J. Rasmussen
journalist
rkjr@foa.dk
Tlf.: 46 97 26 08

Anders Ejbye-Ernst
journalist
anee@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 25

Malin Schmidt
journalist
msch@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 30

Trine Gade
visuel redaktør
trig@foa.dk
Tlf.: 46 97 24 42

Maja Honoré
grafiker
maja001@foa.dk
Tlf.: 46 97 22 57

23

procent. Så stor en andel af den voksne befolkning ryger. I 2016 var det kun 21 procent. Det betyder, at der for første gang i 20 år er sket en stigning i antallet af rygere.

Kilde: Sundhedsstyrelsens årlige undersøgelse af rygevaner

Nej tak til lang transport til jobbet

Er den samlede transporttid til og fra jobbet på mere end en time om dagen, takker hver tredje dansker nej til et nyt job. Det viser en ny undersøgelse fra arbejdsgiverorganisationen Dansk Erhverv.

Kilde: Politiken.dk

Foto: Heidi Lundsgaard

Det bør anses for et højstatusarbejde at beskæftige sig med de mest sårbare mennesker i dette land.

LIV & SJÆL-REDAKTØR PÅ KRISTELIGT DAGBLAD, KARIN DAHL HANSEN, OM, AT SOSU'ER BURDE NYDE MERE RESPEKT OG HAVE BEDRE ARBEJDSVILKÅR.

1.500 arbejdsmiljørepræsentanter var samlet i Odense Congress Center 8. januar for officielt at skyde AMR-året 2019 i gang. Det er de 79 forbund i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) – heriblandt FOA – der står bag. "Arbejdsmiljørepræsentanterne gør et enormt vigtigt stykke arbejde. De skal mærke, at fagbevægelsen støtter dem, så vi i samarbejde kan løfte arbejdsmiljøet på arbejdspladserne," siger forbundssekretær i FOA Jens Nielsen.

Hvad mener du om forbud mod at ryge i arbejdstiden?

Ulla Schaarup, social- og sundhedsassistent, Herning

Forbud er fint

"Jeg har selv været med til at indføre et forbud på min arbejdsplads, så ingen medarbejdere på ældre-centret ryger i arbejdstiden. Det er rigtig godt, for tidligere blev der holdt alt for mange rygepauser."

Lone Schjøtt, dagplejer, Haderslev

Flere vil stoppe

"Fra år 2020 må ingen medarbejdere i Haderslev Kommune ryge i arbejdstiden. Det bliver nok lidt hårdt for de kollegaer, som enten selv ryger eller har en mand, der ryger. De må vente med at ryge, til børnene er hentet. Til gengæld tror jeg, at forbuddet vil få flere til at stoppe med at ryge – og det er godt."

Keld Blom, social- og sundhedsassistent, Bornholm

Som aber i et bur

"Det er uetisk. På Bornholms Hospital, hvor jeg arbejder, sendes både patienter og medarbejdere uden for matriklen for at ryge. Så kan de stå der til skue, helt forhutlede, som aber i et bur. Det er ikke okay."

Finn Torben Pedersen, rådhusbetjent, Kolding

Mange ryger i smug

"Der bliver ofte smugrøget i trappeopgange og i kældere rundt omkring på rådhusene og de skoler, jeg arbejder på. Noget, som jeg er med til at rydde op efter. For mig vil det være fint med et totalforbud."

Lederne har ondt i arbejdsmiljøet

Ledere i det offentlige **bliver ikke bedre af at blive truet med en fyreseddel.** I stedet skal deres rammer forbedres.

Af Malin Schmidt ★ foto: Michael Bo Rasmussen

En undersøgelse blandt 864 ledermedlemmer i FOA viser, at arbejdsmiljøet for ledere i det offentlige stadig halter. Og det her, der skal sættes ind for at skabe bedre ledelseskvalitet snarere end at fyre ledere, som innovationsminister Sophie Løhde (V) lagde op til, da hun i januar fremlagde regeringens ledelses- og kompetencereform.

Sådan lyder det fra **Marjo Spetzler**, leder på plejehjemmet Trækbanen i Aalborg.

“Jeg ser ikke fyring som et redskab til at bedrive bedre ledelse. Man skal satse på at gøre lederne dygtigere og sørge for, at arbejdsvilkårene er i orden,” siger han.

Problematiske rammer

Chefanalytiker i VIVE **Christina Holm-Petersen** ser gode idéer i regeringens udspil, men betragter også arbejdsmiljøet som afgørende for at indfri dem.

“Der har været en tendens til at tale om ledelse som det, der skal fikse den offentlige sektors problemer. Men vi står med rammer,

En del af FOAs ledermedlemmer peger på, de har **for mange medarbejdere, for stort ledelses-spænd og for uklare forventninger.** “Vi skal have bedre arbejdsmiljø og vilkår,” siger Marjo Spetzler, leder på plejehjemmet Trækbanen i Aalborg.

der nogle gange er problematiske,” siger hun.

Et eksempel på ‘skæve rammer’ ses i FOAs undersøgelse. Her siger hvert fjerde ledermedlem, at de har for mange medarbejdere under sig.

“Vi ved fra undersøgelser, at selv den bedste ledelsesstil kun kan håndtere et vist antal medarbejdere. Derefter falder

kvaliteten,” siger Christina Holm-Petersen.

Joan Lindskov, næstformand i Pædagogisk Sektor i FOA, er enig.

“Mange af vores offentlige ledere er presede med en stigende mængde opgaver oppefra, som de skal løse med forholdsvis få ressourcer. Det er kommunernes ansvar at klæde lederne på, så de kan løse de opgaver, de har pålagt dem. Det er for nemt bare at fyre lederne,” siger hun. ★

msch@foa.dk

30

procent af ledermedlemmerne betegner arbejdsmiljøet på deres arbejdsplads som ‘ikke særligt godt’. I 2012 var den tilsvarende andel 25 procent.

Sådan har FOA-lederne det

- Hver tredje er uenige i, at de har gode muligheder for at påvirke beslutninger i ledelseslagene over dem.
- Hver fjerde siger, at de er leder for et for stort antal medarbejdere i forhold til at yde god ledelse.
- Hver femte er uenig i, at deres ledelsesrum er klart defineret.

Kilde: FOA-undersøgelsen ‘Ledernes psykiske arbejdsmiljø’ (2018) blandt 864 ledermedlemmer

Så meget leder lederne

Lederne i Pædagogisk Sektor er den gruppe blandt FOAs ledere, der bruger mest tid på ledelsesopgaver (78 procent af deres arbejdstid). Teknik- og Servicesektorens ledere bruger mindst tid (41 procent af arbejdstiden).

Læs mere

Hent som pdf:

[foa.dk/lederesarbejdsmiljø](https://foa.dk/lederesarbejdsmiljo)

Ubrugte millioner til ældrepleje

En del af landets kommuner brugte ikke de penge, de modtog til bedre bemanning i ældreplejen sidste år.

Af Mette Boysen

På finansloven for 2018 blev der afsat 500 millioner kroner til at sikre bedre bemanning i den kommunale ældrepleje. Men en rundspørge lavet af Fagbladet FOA blandt landets 98 kommuner viser, at 24 ud af de 73 kommuner, der svarede tilbage, ikke fik brugt pengene.

Nogle forklarer det med, at pengene først kom midt i året, og derfor kunne de ikke nå at bruge dem. Andre siger, det ikke var muligt at finde nye medarbejdere eller medarbejdere, der ville op i tid.

Ældreordfører hos Socialdemokraterne, **Astrid Krag**, er ikke overrasket over undersøgelsens resultat og langer ud efter regeringen:

“De kan afsætte nok så mange dryp-puljer, men hvis ikke fundamentet er i orden, får man ikke folk til at gå op i tid. Fremover vil situationen kun blive værre med langt flere ældre. Derfor bør pengene følge med det stigende antal ældre,” siger Astrid Krag.

Torben Hollmann, formand for Social- og Sundhedssektoren i FOA, siger:

“Kommunerne skal være mere nysgerrige på, hvorfor de får nej, når de spørger om medarbejderne ønsker at gå op i tid. Måske skyldes det forhold, der kan rettes op på. Og det kan måske løses ved at give medarbejderne nogle forhold, hvor de har indflydelse på deres egen hverdag og på, hvad de skal lave,” siger han.

Ældreminister **Thyra Frank** (LA) siger: “Jeg ved, at det i nogle kommuner har taget lidt tid at få besat de ekstra stillinger. Her er det vigtigt at huske, at pengene jo ikke falder helt bort, bare fordi de ikke alle blev brugt.” ★

mebo@foa.dk

24

ud af 73 kommuner fra rundspørgen har ikke brugt puljepengene.

Kilde: Fagbladet FOAs rundspørge

Regnskabets time

Senest 1. april skal kommunerne indsende regnskaber for deres anvendelse af puljen i 2018. Ubrugte midler forsvinder ikke fra ældreområdet. Kommunerne har mulighed for at overføre dem og anvende dem indenfor ældreområdet i 2019.

500 mio.

Mere tid til nærhed, pleje og omsorg i ældreplejen var motivet, da regeringen og DF sidste år afsatte 500 millioner kroner til bedre bemanning. Frem til 2021 skal pengene bl.a. bruges på, at deltidsansatte går op i tid og på nyansættelser.

Desiree Ilsøe,
ufaglært i fleksjob:

“Jeg elsker dem sgu”

Af Anne Mette Futtrup ★ foto: Jørgen True

“Hvad så, skat? Må man få en nysser af dronningen?”

Desiree Ilsøe breder armene ud og smiler stort, da **Jytte Frida Poulsen** kommer ind i Ferskenhavens køkken. Hun krammer den ældre kvinde og hjælper hende hen til spisebordet, hvor **Ole Reinert** er i gang med at sætte turkisblå servietter i vinglassene.

Det er torsdag, og der er fællesspisning i ældrebolig-klyngen Ferskenhaven i udkanten af Farum. Sådan har det været siden i sommer, da Furesø Kommune ansatte Desiree Ilsøe i et fleksjob til to gange om ugen at arrangere fællesspisning for husets beboere. Den midlertidige ansættelse er netop blevet fast på seks timer om ugen betalt af puljepengene.

Da det endnu ikke er lykkedes at få deltidsansatte op i tid, har kommunen valgt at bruge puljen på nyansættelser og bedre planlægning, så medarbejderne har fået bedre tid hos borgerne.

"Jeg bliver så glad af at

"Jeg ville **ikke bryde mig om at have et andet job**," siger fleksjobber Desiree Ilsøe – her sammen med Ole Reinert og Jytte Frida Poulsen.

have med de her skønne mennesker at gøre. Jeg mødte dem første gang for seks måneder siden.

Og jeg elsker dem sgu," siger hun med et kæmpe smil, rækker ind over bordet og klemmer Oles hånd.

Han replicerer: "Det er så dejligt, når Desiree kommer. Hun er fantastisk. Så samles vi og hygger os."

Mere end bare mad

Alle dukker op – også Elinor, Miriam, Eli på 109 år og Niels, der glæder sig til den æblekage, som Desiree har bagt.

Hver især medbringer deres egen mad. Desiree smører

rugbrødsmadder, varmer hakkebøffer og serverer vin, vand eller mælk. Nogle gange splejser de om at købe mad udefra. Og til foråret skal de grille på Oles lille kuglegrill i haven.

"En af beboerne døde for nyligt. Vi har arvet hendes havemøbler, så nu kan vi komme ud i det blå med klipklapper på, ikke," spørger Desiree Ilsøe husets beboere.

Hele bordet rundt glæder man sig til foråret. Så skal de have pølser og koteletter.

Desiree Ilsøe har flere planer: "Jeg vil have alle med ud at gå til sommer, ud at opleve lidt. Og jeg vil gerne udbrede dette fleksjob-koncept til flere plejehjem." ★

annemettefutrump@gmail.com

Sakset fra
fagbladetfoa.dk

18.01.

Minister: Sosuer skal varetage flere opgaver

Sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V) vil have Folketingets opbakning til en ændring af loven, der betyder, at social- og sundhedsassistenter fremover kan varetage flere sygeplejerskeopgaver.

16.01.

Politisk flertal: Ofre for vold på arbejde skal sikres fuld erstatning

Der er bred politisk opbakning til at sikre ofre for vold på jobbet bedre muligheder for erstatning. Fagforeninger skal være med til at finde løsninger.

15.01.

Fik bank med jernspyd på jobbet

Mens Gitte Hvornum var på arbejde, blev hun overfaldet af en psykisk syg kvinde og banket med et jernspyd. Hun efterspørger bedre erstatningsmuligheder for ansatte.

15.01.

Sosu på luknings-truet plejecenter: Beboere græder

Odense Kommune lukker Hjallesle Plejecenter, fordi et nyt friplejehjem åbner. Beboere er i krise, og enkelte påtænker selvmord, fortæller arbejdsmiljørepræsentant Camilla Fagerlin.

14.01.

Slaget om din 2021-løn er allerede i gang

Selvom den dramatiske afslutning på OK18 kun ligger et halvt år tilbage, er arbejdet med den næste overenskomst i fuld gang. Målet er et endnu stærkere sammenhold mellem fagforeningerne.

*Læs flere
nyheder på
fagbladetfoa.dk*

En syg paragraf

Den langtidssygemeldte sosu-hjælper Sabine Dommerby Pedersen er kommet i en alvorlig klemme. Kommunen har erklæret hende rask, selvom hun ikke er i stand til at arbejde. Hendes socialrådgiver i FOA forstår ikke kommunens afgørelse. Men den er ikke enestående.

På de næste sider fortæller Fagbladet FOA om forvaltningen af paragraf 7 i lov om sygedagpenge.

Kommuner raskmelder langtidssyge

Jobcentrenes sagsbehandlere skeler mere til kommunens økonomi end borgerens helbred. **Det undergraver langtidssyges retssikkerhed,** siger ekspert. FOAs formand vil have uvildigt råd på banen.

Kort før jul blev **Sabine Dommerby Pedersen** raskmeldt af sit jobcenter. Det var ikke godt. Den 42-årige social- og sundhedshjælper er nemlig stadig syg. Og hun mangler fortsat den endelige udredning på hospitalet og kan ikke arbejde. Men på grund af jobcentrets afgørelse står hun nu uden forsørgelsesgrundlag.

“Jobcentret har ikke hjulpet mig med noget som helst. Tværtimod. Det system gør bare én endnu mere syg,” siger Sabine Dommerby Pedersen, som især kæmper med de psykiske konsekvenser af sagsbehandlingen.

Svinger fra sag til sag

Hun står langt fra alene med dårlige oplevelser af de kommunale jobcentre. Tilfældige skøn, masser af fejl og ikke mindst kommunens økonomi er afgørende faktorer, når langtidssyge FOA-medlemmer får deres sager afgjort.

Det viser en rundspørge, som Fagbladet FOA har gennemført blandt socialrådgivere og faglige konsulenter i 21 af FOAs afdelinger. Og de vurderer, at det står skidt til med retssikkerheden i de fleste kommuner. Det skyldes, at sagsbehandlingen – og fortolkningen af paragraf 7 i lov om sygedagpenge – ikke alene er forskellig fra kommune til kommune, men afgørelserne kan også svinge fra sagsbehandler til sagsbehandler.

Lovgivningen udgør et problem

FOAs socialrådgivere oplever også, at kommunerne søger at gøre indsatsen for den syge så billig som muligt, og at de ofte får opbakning til den praksis i Ankestyrelsen.

“Der er ingen tvivl om, at økonomien spiller en ret stor rolle for kommunen. Det er et

problem for retssikkerheden, når de afgørelser, der bliver truffet, er påvirket af andre forhold end lige præcis loven. Og jeg er enig i, at de afgørelser, der kommer fra Ankestyrelsen, ikke altid er gode,” siger **Nina von Hielmcrone**, der er lektor emerita i socialret ved Aalborg Universitet.

Hun peger endvidere på, at lovgivningen i sig selv udgør et problem.

“Vi har fået en sociallovgivning, der er utrolig kompliceret og utrolig detaljeret, og det hjælper bestemt ikke på retssikkerheden. Folk får nogle skrivelser fra offentlige myndigheder, som er totalt uforståelige, og det gør, at de både er og føler sig magtesløse.”

Brug for retssikkerhedsråd

FOAs formand, **Mona Striib**, er vred over den – som hun kalder det – ‘uværdige, uanstændige og frustrerende’ behandling medlemmerne får på jobcentrene.

“Jeg er glad for, at vores socialrådgivere får rettet op på graverende fejl. Men det betyder jo også, at de gør en stor del af kommunernes arbejde. Og det er bekymrende, at det åbenbart er nødvendigt at have en bisidder med faglig indsigt,” siger Mona Striib.

FOA foreslår, at der oprettes et uvildigt retssikkerhedsråd. Det skal bestå af eksperter, som skal vurdere sociale sager ikke bare ud fra juraen i dem, men også have øje for den menneskelige side.

“Det er noget mismask, at Ankestyrelsen både skal vejlede kommuner, lave principafgørelser og behandle klager fra borgerne. Den tredobbelte rolle er usund, for man kan ikke længere have tillid til, at borgerne får deres interesser varetaget, som der står i loven,” siger Mona Striib. ★

[sådan gjorde vi]

I de seneste to måneder har Fagbladet FOA gennemført skriftlige og mundtlige interview med socialrådgivere og faglige konsulenter i 21 ud af FOAs 38 afdelinger om medlemmernes retssikkerhed på social- og beskæftigelsesområdet. De sidder med mere end 2.000 sager og dækker tilsammen 72 af landets 98 kommuner.

Her kikser det

I forhold til borgerens retssikkerhed er der særligt seks områder, der skiller sig ud i kommunernes forvaltning af lov om sygedagpenge.

1. Afgørelser varierer afhængigt af den enkelte sagsbehandler.
2. Upræcis, skønsmæssig lovgivning giver kommunerne mulighed for grænsesøgende lovforklaring.
3. Ankestyrelsen anfægter sjældent kommunernes skøn og forestår ikke selv nærmere undersøgelser.
4. Store forskelle i sagsbehandlingen kommunerne imellem.
5. Kompleks lovgivning og manglende vejledning gør borgeren magtesløs og dermed retsløs.
6. Afgørelser og behandling af medlemmer ændres, når FOA træder til som bisidder.

Kilde: Fagbladet FOAs rundspørge til 21 socialrådgivere i FOAs lokalafdelinger

Læs mere
om Sabine
Side 12

Socialrådgiverens opslagstavle

Frustrationerne står i kø, når FOAs socialrådgivere og faglige konsulenter fortæller om de talrige sager, hvor de oplever, at langtidssyge medlemmer kommer i klemme i det kommunale system. Her er en lille samling af deres hjertesuk.

Den omskoledede tømrer

En tømrer fik allergi og blev omskolet til teknisk assistent og i 1987 uddannet til plejer. I 2017 blev han sygemeldt på grund af store ryg-, nakke- og skulderproblemer. Senere samme år blev han raskmeldt af kommunen, der vurderede ham som arbejdsdygtig og mente, han kunne tage job som billetsælger på et turistbureau eller som plejefar, som han tidligere har været. Men ifølge FOAs socialrådgiver kan han hverken passe sit eget hjem eller sin egen have og skal hvile resten af dagen 'efter at have skrælet tre kartofler'.

Trine Kristensen, FOA Sønderjylland

Når sagsbehandleren har en dårlig dag, går det ud over vores medlemmer. Nogle bruger kun lovgivningen på at lukke sager. Andre bruger den til at hjælpe borgeren. Det er meget forskelligt.

Trine Kristensen
FOA Sønderjylland

Der er så mange ord, som ikke giver mening for vores medlemmer, og det er et problem for retssikkerheden. For eksempel behøver et jobafklaringsforløb ikke nødvendigvis handle om jobafklaring, det kan bare være en fortsættelse af sygemeldingen på en lavere ydelse. Fordi lovgivningen er baseret på skøn, har kommunerne mulighed for at argumentere en sag derhen, hvor det er mest rentabelt for kommunen.

Kamilla Harbo, FOA Nordjylland

§ 7

i lov om sygedagpenge

Retten til sygedagpenge er betinget af, at en person er uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom. Afgørelsen af, om en person anses for uarbejdsdygtig, sker på grundlag af en samlet vurdering af sygdommen og dens indvirkning på den sygemeldtes arbejdssevne.

Blot en social begivenhed

En pædagogmedhjælper blev i 2018 sygemeldt på grund af arbejdsrelateret stress. Da hun var ved at komme sig, døde hendes kun 28-årige søn, og hendes læge vurderede, at den voldsomme psykiske belastning 'reaktiverede' hendes stress. Men kommunen mente, at hun var fuldt arbejdsdygtig og kunne raskmeldes. For 'sociale omstændigheder' som hendes søns død kunne ikke være begrundelse for sygdom.

Kamilla Harbo, FOA Nordjylland

Aktivering på aktivering

Et FOA-medlem blev sygemeldt i 2011 på grund af en alvorlig ryglidelse. Hun endte i et kontant-hjælpsforløb med i alt fem aktiveringer. Ifølge FOAs socialrådgiver blev flere forløb afløst af en anden uden den nødvendige evaluering eller opfølgning – og uden at nogen spurgte til, om det gav mening, og hvad det skulle føre til. Det langvarige forløb forværrede medlemmets psykiske problemer, og i 2018 blev hun tilkendt fleksjob.

Diana Hougaard, FOA Randers

De største problemer med retssikkerhed ligger helt klart i forhold til sygedagpengene. Vi er oppe imod fortolkninger af loven – og nogle gange fejlfortolkninger.

Man ved, at hvis medlemmet var kommet ind til rådgiveren ved siden af, så havde hun fået en helt anden behandling. Tonen ændrer sig, når jeg er med. Jeg tænker tit: Wow, opfører hun sig virkelig sådan her.

Betina Zakis, FOA Varde

Medlemmerne har svært ved at forstå, at de kan miste sygedagpengene, når de stadigvæk er syge. De bliver ikke vejledt godt nok, når de for eksempel skal overgå til kontanthjælp eller ressourceforløbsydelse.

Flemming Laursen
FOA Horsens

Jeg hører ofte fra medlemmer, at sagsbehandleren i kommunen er helt anderledes, når FOA er med. Gitte Sørensen, FOA Odense

Medlemmerne forstår ikke beslutningen og forstår ikke lovgivningen. Man kunne lige så godt have talt russisk til dem. De ved ikke, hvilke muligheder og rettigheder de har, så de kan ikke udnytte dem. Lone Fauerholdt Knudsen, FOA Herning

Menneskesynet på jobcentrene og hos sagsbehandlerne varierer meget. Nogle gange tror man, at det er deres egne penge, de sidder på.

Pia Johansen
FOA Nordsjælland

Ankestyrelsen bærer et stort ansvar for at sikre retssikkerhed, og her ser jeg en stor udfordring. Flere domme har vist, at Ankestyrelsens afgørelser ikke er korrekte, og det er et problem, fordi kommunerne læner sig op ad Ankestyrelsens afgørelser.

Jeg møder ofte borgere, som er bange for at ytre sig i deres egen sag, da de er bange for konsekvenserne. Jeg ser grænsesøgende adfærd og langvarige sager.

Diana Hougaard, FOA Randers

Kommunen tolker borgerens papirer til deres fordel. Jeg får ondt i maven over det.

Aase Quist Kristensen
FOA Mariagerfjord

Fuld tid er altså fuld tid

En sosu var i fast aftenvagt 28 timer om ugen. Hun blev syg og måtte stoppe i jobbet. Gennem et år blev hun nægtet den fulde sygedagpengesats af kommunen, som hævdede, at den fulde dagpengeret ikke gjaldt sygedagpenge. Selvom hun var fuld-tidsforsikret i a-kassen, ville kommunen kun dække de 28 timer, hun arbejdede. FOA klagede – og kommunen måtte erkende fejlen og efterbetale den langtidssyge sosu hele det beløb, hun havde til gode.

Nina Rask Sander, FOA SOSU

FOA
Staaings Plads 1-3
1790 København V
Danemark

Kommunerne elsker at putte folk i jobafklaringsforløb. Det er cirka 7000 kroner billigere for kommunen end sygedagpengene.

Birthe Straarup, FOA Kolding

Raskmeldt til nul og niks

Jobcentret lukkede for sygedagpenge til Sabine Dommerby Pedersen, selvom hun **ikke er rask og ikke kan arbejde som sosu-hjælper**. Det er kassetækning, siger hendes bisidder.

Knoglerne i hendes håndled er deforme, og hun har problemer med at vippe og dreje sine hænder. Hun har fået indsat protese i den ene hånd og afventer operation i den anden. Hun kan kun klare svage løft – og kan derfor ikke varetage sit job som social- og sundhedshjælper. Den 42-årige **Sabine Dommerby Pedersen** lider af den medfødte og meget sjældne vævssygdom aplasi. Hun har fået det stadigt værre, siden den gik i udbrud for tre år siden, og i 2018 måtte hun melde sig langtids-syg. Selvom hun hverken er færdigbehandlet eller helt udredt på Odense Universitets-hospital, valgte jobcentret i Nyborg Kommune at raskmelde hende kort før jul. Og derfor gik hun ind i det nye år med udsigt til nul og niks i indtægt.

“Jeg bliver raskmeldt til ingenting, for jeg må ikke eje noget, hvis jeg skal have kontanthjælp,” siger Sabine Dommerby Pedersen.

Jeg bliver raskmeldt til ingenting, for jeg må ikke eje noget, hvis jeg skal have kontanthjælp

.....
SABINE DOMMERBY PEDERSEN

Trak sig fra mundtlig aftale

Hun har gennem hele forløbet haft

Anders Bo Callesen

som bisidder. Han er socialrådgiver i FOA Sydlyn og forstår ikke jobcentrets afgørelse.

“Det er oplagt at tilbyde Sabine revalidering, for hun kan ikke vende tilbage til det job, hun har. For bare 10-15 år siden blev mange revalideret, men det koster kommunen en del penge, og derfor kan de ikke lide det,” siger han.

Sabine Dommerby Pedersen var stillet i udsigt, at hun kunne blive revalideret til socialrådgiver eller til et kontorjob. Men den mundtlige aftale ville jobcentret pludselig ikke længere stå ved, selvom Sabine Dommerby Pedersen havde fundet virksomhedspraktik og bevist, at hun kunne klare 30 timer om ugen ved en computer.

Anders Bo Callesen mener, at kommunen laver kassetækning, når den vil have Sabine Dommerby Pedersen overført til a-kassen og dagpenge som arbejdsløs. Det vil betyde, at hun skal stå fuldt til rådighed for arbejde.

“Al behandling af syge handler efterhånden om økonomi,” siger Anders Bo Callesen.

Har anket afgørelsen

Med hjælp fra FOA har Sabine Dommerby Pedersen netop klaget til Ankestyrelsen over kommunens beslutning. Men en afgørelse herfra har lange udsigter. Og hendes bisidder forventer heller ikke, at der er meget hjælp at hente der:

“Ankestyrelsen afgør kun til vore medlemmers fordel, hvis kommunens afgørelse er åbenlys sindssyg. Den er også påvirket af de politiske vinde,” siger Anders Bo Callesen.

Imens overvejer Sabine Dommerby Pedersen at søge SU til at uddanne sig.

Anders Bo Callesen har fulgt Sabine Dommerby Pedersens sag: **"Det havde været bedre, hvis kommunen havde sat Sabine i jobafklaring,** selvom det også havde betydet økonomisk nedgang for hende. Men raskmeldingen var det absolut billigste for kommunen," siger han.

**Kontakt
os**

Slås du også med § 7?

Hvis du også slås med § 7 i lov om sygedagpenge og vil fortælle din historie, må du gerne skrive til Fagbladet FOA på redaktionen@foa.dk.

Eller sig din mening på facebook
facebook.com/foadanmark

Hun vil fortsat gerne være socialrådgiver, men oplevelserne på jobcentret har skræmt hende.

"Det har været chokerende at se, hvordan systemet hænger sammen. Jeg er blevet behandlet nedladende, hånet og latterliggjort, og jeg kan ikke få øje på, at jeg har fået nogen hjælp overhovedet," siger hun.

Styres ikke af økonomi

I Jobcenter Nyborg afviser **Merete Gommesen**, afdelingsleder for job- og rehabilitering, at økonomien har betydning for de afgørelser, der bliver truffet.

"Rådgiverne er ikke styret af økonomi i enkeltborgersager. Det er vores overordnede budget, de er en del af i forhold til, når vi taler resultater," siger Merete Gommesen.

Hun vil ikke kommentere den konkrete sag. ★

Ministeren: Økonomi må aldrig spille en rolle

Fagbladet FOA har spurgt beskæftigelsesminister **Troels Lund Poulsen** (V), hvordan han forholder sig til kritikken af kommunernes håndtering af lov om sygedagpenge. Han har ikke ladet sig interviewe, men svarer via e-mail:

"Uden at kunne forholde mig til FOAs rundspørge vil jeg understrege, at det selvfølgelig er helt afgørende, at man får den hjælp, man har krav på, uanset hvor man bor, og at økonomi aldrig må spille en rolle, når kommunerne træffer afgørelser for borgeren.

Det er et spørgsmål om retssikkerhed, som er et helt centralt princip for regeringen generelt. For eksempel påviste en undersøgelse sidste år, at kommunerne

havde forskellige opfattelser af, hvornår kravene for at få førtidspension er opfyldt.

Derfor greb vi også ind fra politisk side og ændrede reglerne. Udsatte borgere skal ikke igen alle mulige forløb, hvis man på forhånd ved, at der ikke er noget perspektiv. Det har vi gjort klart med ændringen.

Når det er sagt, skal man huske på, at mange af de fejl, som Ankestyrelsen har fundet, handler om selve processen som for eksempel at oplyse sagen tilstrækkeligt og give en fyldestgørende begrundelse for afgørelsen. Her er det vigtigt, at vi kigger reglerne efter i sømmene og ser, om der er noget, som kan forenkles, uden man går på kompromis med retssikkerheden." ★

Lyt nu til de offentligt ansatte for pokker

Vi er midt i en valgkamp, hvor løfter fra politikerne nærmest flyger om hjørnerne. Alligevel er det som om, at Christiansborg helt har mistet følingen med, hvordan virkeligheden ser ud for både ansatte og borgere.

Trygheden er rystet og mast som en pose rysteribs, der stadig er hvinende sure trods tilsætning af ekstra sukker.

I dette nummer af Fagbladet FOA kan du læse en række meget tankevækkende udtalelser fra medlemmer inden for forskellige fagområder. FOAs medlemmer bliver fællesskabets talerør i valgkampen, hvor diskus-

sioner om pres på økonomien, demografisk pres, stigende sundhedsudgifter, pensionsalder, endnu en række af reformer og alvorlige udfordringer med rekruttering på mange områder i den offentlige sektor kommer til at fylde i medierne.

Lyt nu til de offentligt ansatte for pokker. De ved, hvor skoen trykker, og de har ganske beskedne ønsker til forandringer. Til gengæld er ønskerne ikke kun beskedne, men også absolut nødvendige.

Vi kommer til at balancere på en knivsæg, fordi vi både skal fortælle om den faglige stolthed, arbejdsglæde og oplevelsen af at arbejde i job, som hver eneste dag er givende og fyldt med mening, samtidig med at vi skal fortælle om stress, et anstrengt arbejdsmiljø og vilkår, der bliver presset for meget.

Vi kan ikke sige det højt nok på vegne af medlemmerne. Slip nu fagligheden fri og vis tillid til, at ledere og medarbejdere ikke bare er en del af løsningen. De ER løsningen lige midt i virkeligheden, hvor de hver eneste dag finder svar og formår at holde sammen på kernen i vores samfund. Velfærd til gavn for alle. God valgkamp. ★

Mona Striib

Af Mona Striib, formand ★ foto: Per Strange

[kort sagt]

Politikerne bør vise mere tillid til de medarbejdere og ledere, som hver dag kæmper for at holde sammen på kernen i vores samfund.

.....

Facebook

Mere ferie i skolernes ferie, tak!

7. januar 2019

Jeg kunne vildt godt tænke mig, at I (FOA, red.) spurgte om folks muligheder for at holde fri i skolernes ferie, weekender og helligdage. Det er helt sikkert noget, der betyder noget, når unge vælger branche. Måske man skulle satse på det i stedet for lønkrone til næste overenskomstforhandling.

Sussi Nielsen

Facebook

Vigtigt med ferier til at lade op

7. januar 2019

Vi er mange, der har kedelige forhold i forbindelse med ferieplanlægning. Det må rigtig gerne være et af de steder, FOA presser lidt på over for arbejdsgiveren. Når man løber stærkt i hverdagen, har man brug for sine frirum som blandt andet ferier til at få ladet op og slappet af.

Pernille Brinch Krysfelt

Facebook

Ros til brandfolk efter togulykke

3. januar 2019

I (brandfolk, red.) er så fantastiske og gør et kæmpe stykke arbejde under alle mulige og til tider næsten umulige forhold. Jeg ved godt, at nogle vil sige, at det er jeres arbejde,

Når man løber stærkt i hverdagen, har man brug for sine frirum som blandt andet ferier til at få ladet op og slappet af.

PERNILLE BRINCH KRYSFELT

Hvad mener du?

Her bringer vi uddrag af debatten på FOAs Facebookside.

og det er I uddannet til. Men alligevel kan uddannelse og erfaringer ikke altid hamle op med virkeligheden. Man kan ikke uddannes til at klare enhver situation, og det er ikke alle scenarier, man kan høste erfaringer med. Jeg har den dybeste respekt for det arbejde, I udfører.

Lene Susanne Ringgaard

Facebook
Nytårstale:
Ikke overraskende at
Løkke glemte sosu'er
3. januar 2019

Det er vi såmænd vant til. Det er først, da man har fundet ud af, at der for alvor mangler social- og sundhedsassistenter, at der er blevet synlig opmærksomhed omkring os. Det til trods for, at vi også har et pænt stort ansvar og en autorisation i 'rygsækken', som forpligter i vores arbejde.

Susanne Ansbjerg Eriksen

Facebook
Nytårstale: Vi kan
alle bruge mere
efteruddannelse
3. januar 2019

Jeg syntes også, at han (statsministeren, red.) gik for meget op i sygeplejersker. Jeg er selv social- og sundhedsassistent og har intet imod sygeplejersker. Men hvis man nu fik efteruddannet både social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker, så kunne vi alle hjælpe hinanden endnu mere. Og sygeplejersker kunne varetage flere ting for lægerne.

Dina Aasted Kjølhed

Facebook
Svært at tale faget op
10. januar 2019

Med de forhold, som sosuer arbejder under i dag, er det svært at tale faget op. Skal vi byde vores unge mennesker tidlig nedslid-

ning og udbrændthed? Nej, det synes jeg bestemt ikke. Har tidligere været fortaler for, at unge med hjertet på rette sted, skulle vælge sosu-assistentuddannelsen, men ikke længere. Forholdene skal være væsentlig bedre, både hvad angår løn, arbejdsstider og antallet af de varme hænder – så skal der nok komme sosuer igen, og dem der er, bliver ikke så hurtigt nedslidte, så de måske vil kunne arbejde indtil den høje pensionsalder.

Karina Juulsgaard Mathiasen

Facebook
Smil fra glade
borgere overskygger
udfordringer
11. januar 2019

Nu er der jo heldigvis ikke nogen, der tvinger os til at blive, så hvis det er så ringe, skal man da søge andre veje. Jeg elsker mit arbejde og ja, der er udfordringer dagligt, men ikke noget, der overstiger den glæde, det er at få et smil fra borgerne, der er glade for det arbejde, vi leverer.

Annette Hansen

Hvis
jeg var
velfærds-
minister ...

Hans Henrik Schmidt er et af de 18 FOA-medlemmer, der sætter ord på, hvad de ville prioritere af velfærd, hvis de kunne bestemme.

Tema side 34-39

 Sig din mening på facebook
facebook.com/foadanmark

Mange nye
følgere på FOAs
Instagram-profil

FOAs profil på Instagram har det seneste halve år fået mere end 2.000 nye følgere. Specielt billeder af demonstrationerne foran Forligsinstitutionen i forbindelse med overenskomstforhandlingerne samt nyheden om valget af Mona Striib som ny formand for Forhandlingsfællesskabet har været populære.

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte debatindlæg og læserbreve sendt til Fagbladet FOA samt kommentarer på Fagbladet FOA og FOAs Facebookprofiler.

[Minder på museum]

Erindringslejligheden i Den Gamle By i Aarhus er målrettet demente. Her 'glemmer' de, at de ikke kan huske. Studerende, ansatte i plejesektoren og pårørende til demente er også velkomne.

2 Silkenatkjolen.

I 1950'erne havde man ikke samme forbrugskultur som i dag. Man havde få ting af god kvalitet, som man passede godt på. Som for eksempel en smørblød, laksefarvet silkenatkjole.

3 Hofteholderen.

"Så kan drengene godt kigge væk," griner rundviser Bente Møller. Hofteholder, parfume og nylonstrømper tog kvinderne på, når de skulle til fest, forklarer hun.

Tilbage til fortiden

1 Reminiscensbump.

Det kaldes tiden, fra en person er omtrent 14 til 25 år. Det er den tid i livet, man vil huske bedst, hvis man rammes af demens. Erindringslejligheden er derfor indrettet som en 1950'er-lejlighed, da de fleste demente i dag var unge dengang. Den Gamle By er i gang med at udvikle en tilsvarende lejlighed fra 1960'erne til næste generation af demente. Og folk med tidlig demens kan gå i Den Gamle Bys 1970'er-lejligheder.

Som led i deres uddannelse besøger social- og sundhedshjælperelver fra SOSU Østjylland erindringslejligheden i Den Gamle By i Aarhus. **Her dufter, smager og rører de ting fra 1950'erne** for at lære om det liv, som de demente borgere, de skal tage sig af, har levet. Et liv med blandt andet Madam Blå, Rich's, gamle sange og silkenattøj.

Af Ida Østerlund Brænder ★ foto: Niels Åge Skovbo

4 Detaljen. Som rundviser og værtinde er Bente Møller ikklædt klassisk 1950'er-tøj, der matcher erindringslejligheden.

5 Erstatningskaffe. Mange ældre – også demente – husker krigens kaffe og sloganet 'Det er Richs, der drik's'.

6 Et fransk mirakel. "Vi oplever ting, vi ikke troede var muligt." Det fortæller museumsassistent Linda Andersen Fog. Hun har oplevet, at en borger, som ikke havde sagt et ord i 20 år, pludselig begyndte at tale fransk, fordi hun huskede, at hun havde været ung pige i Frankrig.

7 Borddækning. Demente gæster bliver altid budt på kaffe i erindringslejligheden. De hjælper også med at dække bord og genkender ofte det klassiske stel.

8 Snup en smøg. I 1950'erne var det fast kotyme at servere cigaretter, cerutter og cigarer til festerne.

9 Toneklang. Mange demente mindes de sange og melodier, de er vokset op med. Og selvom de kan være uden sprog, har rundviserne oplevet demente, der begyndte at synge og spille klaver i 'den fine stue'.

det virker

Et medlem præsenterer et **arbejdsredskab eller en metode**, som er en gevinst for det faglige arbejde eller en lettelse i det daglige. Har du noget, du vil fortælle om fra din arbejdsplads – så skriv til: anrt@foa.dk

Interesseret i kortene?

Samtalekortene er udviklet af aktivitetsmedarbejderne Tine Rolapp og Laura Lærke Linhave. Kortene er sat i produktion og kan købes ved henvendelse til Tine Rolapp på 2148 38 83 eller tine.rolapp@randers.dk

Social- og sundhedsassistent Lissi Eriksen bruger samtalekort til at skabe minder og snak om alt fra den første kæreste til traditioner ved højtiderne.

Samtalekort pifter måltidet op

Hvad er samtalekort?

Der findes 52 af dem svarende til lige så mange mærkedage i løbet af året. Der er de klassiske som jul, påske og store bededag, men listen inkluderer for eksempel også pandekagedag, Fandens fødselsdag og krammedag. Kortene sætter gang i en snak om mad, traditioner og årstider.

Hvordan bruger du dem?

Jeg sætter dem på bordene. Valentinsdag får vi en snak om kærester. Korttidshukommelsen kan være dårlig, men mange husker stadig deres første kæreste. "Det var da min mand," sagde en dame på 103 år. Nogle af kortene kan bruges på en hvilken som helst dag. Der er for eksempel et kort med en molbohistorie og et, hvor temaet er bryllupsdag.

Hvad er det bedste ved kortene?

De får borgerne til at minde og skabe en god stemning. Ved at fortælle

om deres liv og deres oplevelser får de følelsen af, at de kan give noget videre, og at det, de ved, har betydning. Jeg lærer også nyt, for kortene er fyldt med fakta og spændende oplysninger.

Spiser borgerne så mere?

Det er svært at sige, for appetitten er nok mere et spørgsmål om samspillet af flere forskellige ting. Vi har indført måltidsværter, som blandt andet har til opgave at få gode samtaler i gang, og her er kortene et rigtig godt udgangspunkt. Samtalerne gør, at borgerne ofte sidder længere tid omkring bordet. ★

biras@mail.tele.dk

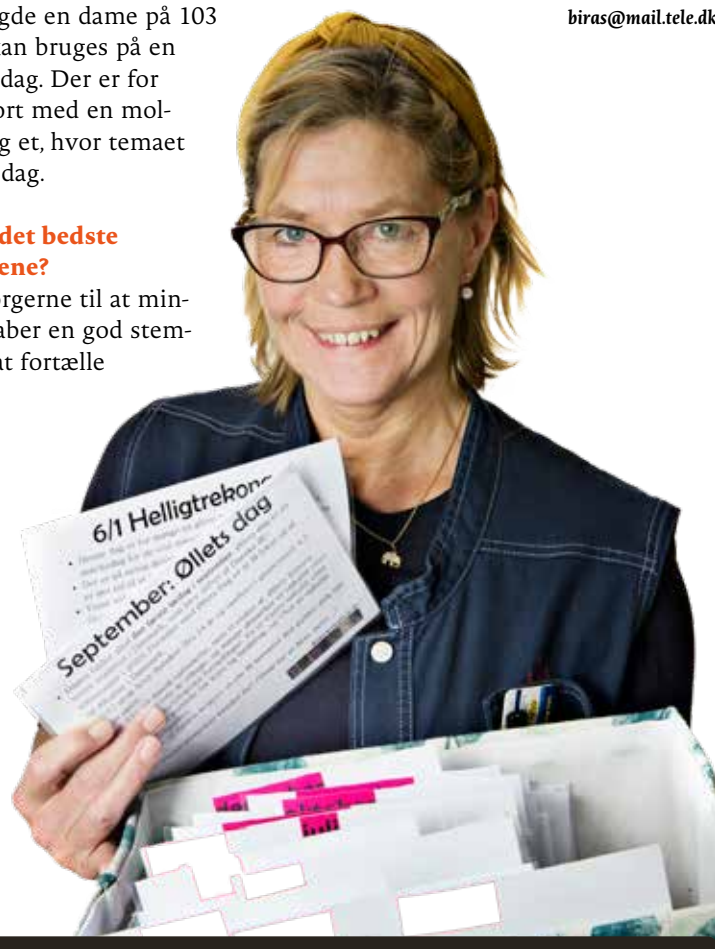

Samtalekort

- Eller mærkedagekort, som de også kaldes, har det seneste års tid vundet indpas på plejecentre og tilknyttede caféer i Randers Kommune.
- Kortene er udviklet som en del af projekt Det Gode Måltid, hvor der blandt andet bliver afholdt workshops og sat fokus på måltidsværter på plejecentrene.
- Der er fastsat 52 mærkedage, og hver mærkedag har et tilknyttet samtalekort, som kan bruges både før, under og efter måltidet til at sætte gang i snak og hygge.

[cv]

Navn: Lissi Eriksen
Alder: 53 år
Uddannelse: Social- og sundhedsassistent
Arbejde: Lindevængets Plejecenter, Randers

Vi har brug for en faglighedsreform

I januar lancerede regeringen dens længe ventede sundhedsreform. Hovedvægten i reformudspillet er en strukturel ændring af sundhedssystemet.

[kort sagt]
For at sikre den bedst mulige kvalitet for borgerne i sundhedsvæsenet skal vi udnytte de enkelte faggruppers fagligheder.

Jeg er enig i, at der er behov for et løft af sundhedssystemet – der skal være et bedre samarbejde på tværs af sygehuse og det kommunale sundhedsområde. Men løsningen er ikke at ændre strukturen kun lidt over 10 år siden sidste reform, der nedlagde amterne og lagde kommuner sammen.

I stedet bør man kigge på den faglighed, som medarbejderne på sundhedsområdet besidder. Vi bliver nødt til at udnytte de enkelte faggruppers kompetencer for at sikre borgerne den bedst mulige behandling.

Det er hverken til samfundets, borgernes eller medarbejdernes bedste, når en læge eksempelvis bruger tid væk fra behandlingen af patienter på praktiske opgaver, som kunne løses bedre af en lægesekretær. På

samme måde giver det ikke mening, når en sygeplejerske udfører opgaver, som kan løses bedre af en social- og sundhedshjælper eller -assistent.

Vi skal stole på, at medarbejderne med deres faglighed leverer et arbejde af høj kvalitet.

at se på, hvordan opgaverne løses bedst af de enkelte faggrupper. Vi skal udnytte medarbejdernes forskellige kompetencer og sikre, at de har mulighed for at bruge dem.

Vi skal stole på, at medarbejderne med deres faglighed leverer et arbejde af høj kvalitet for den enkelte borger i stedet for et standardiseret program styret på minuttal. ★

Torben Hollmann

Af Torben Hollmann, sektorformand ★ foto: Per Strange

FOAs første formand er død

Tidligere forbundsformand Poul Winckler døde 13. januar efter længere tids sygdom. Han blev født i 1937 i Aarhus, arbejdede som portør på Kommunehospitalet og bestred en lang række tillidsposter i fagbevægelsen, inden han 1. januar 1993 blev forbundsformand for det nydannede FOA. "Han var et billede på den danske model, når den er bedst. Altid med fokus på helheden – og altid med en hensigt om at balancere tingene, så små eller udsatte medarbejdergrupper på det offentlige arbejdsmarked også følte sig tilgodeset," siger forbundsformand Mona Striib i et mindeord om Poul Winckler.

Læs mere

foa.dk/poulwinckler

Stadig skulder ved skulder

I forlængelse af det dramatiske OK18-forløb skal sammenholdet på tværs af mange forskellige fagforeninger på det offentlige område styrkes yderligere i den kommende tid. Det var budskabet fra et formandsmøde, som Forhandlingsfællesskabet, der forhandler med kommunerne og regionerne, og CFU, der tager sig af det statslige område, havde indkaldt til.

Kilde: Forhandlingsfællesskabet

Robotter sparer penge

Samfundet kan spare 200 millioner kroner om året ved at indføre robotter, der kan administrere medicin på blandt andet plejecentre, bosteder og i hjemmeplejen. Det vurderer Teknologisk Institut, der har evalueret en række bosteder og plejecentre, der har gjort brug af elektronisk administration fra 2016–2018. Medicinrobotterne hjælper borgerne med at huske deres medicin samt den dosis, de skal tage. Det giver personalet tid til andre former for pleje.

Kilde: Teknologisk Institut

Sundhed er det vigtigste område for danskerne, når man spørger dem op til et folketingsvalg, og det ser jeg som et udtryk for, at de gerne ser, at sundhedsvæsenet udvikler sig.

ANDREAS RUDKJØBING, FORMAND
LÆGEFORENINGEN TIL RAPPORT OM DE
FREMTIDIGE SUNDHEDSUDGIFTER

Rejsehold udpeget

Nationalt videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen har udpeget sit rejsehold, som fra i år vil besøge kommuner og private plejeenheder, der har ansøgt om at få besøg af rejseholdet. Det er muligt at søge om tildeling af et rejseholdsforløb med besøg af videnscentrets værdighedskonsulenter.

Kilde: sst.dk

Foto: Jørgen True

Fra kursus til fast arbejde

Er du over 50 år, er du arbejdsløs, og har du svært ved at finde fast arbejde igen, så er dette kursus måske en mulighed. Sådan lød det lokkende fra FOA og AOF i 2016, og siden har knap 200 sosu-hjælpere – flere med fysiske og psykiske skavanker – taget imod kursustilbuddet. Status er, at syv ud af 10 har fået arbejde. Sidste hold – heriblandt Torben Pedersen på billedet – afsluttede forløbet kort før jul. Før kurset sendte han hundredvis af ansøgninger, men blev kun sjældent kaldt til samtale. Umiddelbart efter jul var han til to samtaler. En anden kursist, Marianne Schade, fik sit ønskejob i nytårsgave: "Kurset har hjulpet mig med at finde afklaring og retning," siger hun.

Kilde: FOA og AOF

FOA udvikler ældrepleje i Ghana

I flere år har FOA hjulpet Ghana med at få udviklet en ældrepleje, og som led i det samarbejde besøgte Franklin Owusu Ansah, der er vicegeneralsekretær i en fagforening for sundhedspersonale i Ghana, Danmark i slutningen af 2018. Her hørte han om den danske ældrepleje og

mødte blandt andre social- og sundhedsassistent Rachida El Makrini fra hjemmeplejen på Vesterbro, Kongens Enghave og Valby. "Ældreplejen i Danmark er veludviklet og styret af den offentlige sektor. Det er sådan, vi ønsker at gøre det," siger han.

Foto: Colourbox.com

19

procent af alle personer med demens har indløst recept på et antipsykotikum i 2017.

Kilde: Rationel Farmakoterapi

Sundhedspersonale skal være it-sikre

Et samarbejde mellem Digitaliseringsstyrelsen, Danske Regioner og KL skal klæde ansatte i sundhedsvæsenet på til at handle sikkert i forbindelse med brug af it i hverdagen, blandt andet ved hjælp af fire gode råd:

- beskyt patienters personoplysninger
- lav stærke kodeord
- brug sikre netværk
- reager kun på sikre beskeder.

 Læs mere
sikkerdigital.dk

Foto: colourbox.com

Hver femte sosu plages af håndeksem

Lidelsen er **udbredt, smertefuld og hæmmende**. Men nem at forebygge.

Af Sophie Holland

tema håndeksem

20 procent af de social- og sundhedsansatte har lidt af håndeksem inden for de seneste to år. Det viser en ny medlemsundersøgelse foretaget af FOA. Blandt danskerne generelt har 10 procent håndeksem, og det er ikke overraskende, at det er dobbelt så ud-

bredt hos social- og sundhedsansatte. Det mener daglig leder af Videncenter for Allergi **Jeanne Duus Johansen**.

“Social- og sundhedspersonalet er hele tiden udsat for hudbelastende produkter og procedurer, og så får man nemt eksem,” siger hun.

Hvis man har mistanke om håndeksem, er det vigtigt at søge læge med det samme. Lægen har pligt til at anmelde arbejdsbetinget sygdom til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og langt over halvdelen ender med at få håndeksemet anerkendt som arbejdsskade. Håndeksem kan starte med tørre hænder, men det kan ende i alvorlige konsekvenser.

“Det påvirker folk meget i hverdagen. Mange er flove, skjuler deres hænder og vil ikke give hånd. Eksemet giver sygedage og behov for behandling, og det kan også betyde, at man mister sin arbejdsevne og tilknytning til arbejdsmarkedet,” siger Jeanne Duus Johansen.

10 gode
råd mod
håndeksem
Side 26

Brug handsker og creme

På de fleste arbejdspladser har personalet adgang til gode handsker, cremer og sæber, så de hver dag kan passe på deres hænder og forebygge håndeksemen. Det oplever i hvert fald **Anne-marie Yde-Andersen**, der er sygeplejerske og indehaver af firmaet Allergikonsulenten.

“Problemet er, at hverdagen er travl, og mange ansatte nedprioriterer at passe på deres hænder. Men begynder man først at få tørre hænder med små, løse skæl, så skal man sætte ind med det samme. Det lyder banalt at bruge handsker og smøre med creme, men håndeksem kan få alvorlige konsekvenser, så det er vigtigt,” siger hun. ★

sh@redaktionen.dk

20

procent af de sosu-ansatte har inden for de seneste to år lidt af håndeksem.

26

procent af sosuerne er helt eller delvist enige i, at de nogle gange undlader handsker i situationer, hvor de godt ved, at de burde bruge dem.

Kilde: Medlemsundersøgelse om håndeksem, oktober 2018. 4.562 medlemmer deltog, heraf 3.041 sosuer

[bag om ordet]

Håndeksem er en hyppig erhvervssygdom. Den viser sig ved, at huden bliver tør, rød og kløende. Der kan også komme små vandblærer eller smertefulde revner.

Kilde: BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration

“Det påvirker hele mit liv”

Et pinefuldt håndeksem tvang social- og sundhedsassistent Laila Irming til at skifte job. Hun lider stadig under generne hver dag.

.....
Af Sophie Holland ★ foto: Jørgen True

Læs videre på næste side →

I dag arbejder Laila Irmring som planlægger på et plejehjem. Men hendes **eksem er ikke forsvundet**, og hun går altid rundt med håndsprit på sig.

→ “Det påvirker hele mit liv”

Mere fokus på forebyggelse

Arbejdsmiljørådet vil de kommende år sætte fokus på forebyggelse af hudsygdom, herunder håndeksem. De samlede udgifter til arbejdsrelateret hudsygdom er cirka 800 millioner kroner om året, når der tages højde for, at sygdommene i cirka halvdelen af tilfældene medfører erhvervsskift eller udstødelse fra arbejdsmarkedet.

Kilde: Arbejdsmiljørådet

Social- og sundhedsassistent **Laila Irmring** har arbejdet 30 år i hjemmeplejen. Allerede efter to år i faget begyndte hendes håndeksem. Hun vidste det bare ikke.

“I mange år har jeg fået små blærer på huden, som er bristet og har blødt. Jeg anede ikke, at det var eksem,” siger hun.

Laila Irmring begyndte i 2014 at arbejde som koordinator i hjemmeplejen. Men da hun efter to år vendte tilbage til sit vanlige job i plejen, gik der 14 dage, og så var hendes hænder et åbent sår. Hendes håndeksem var pludselig blevet voldsomt, og efter fire smer-

tefulde måneder gik hun til lægen. Hun fortsatte sit job i plejen, mens hun behandlede sine hænder med dyre hormoncremer. Uden effekt.

“Det er umuligt at forestille sig, hvor ondt det gør. Mine hænder havde åbne sår, og hver gang jeg sprittede mine hænder, måtte jeg trække vejret dybt ned i maven 10 gange for at bide det i mig.”

Vil ikke skifte sit barnebarn

Til sidst måtte Laila Irmring give op, og i 2017 søgte hun et andet job som planlægger på et plejehjem. Eksemet er ikke væk, men efter hun er stoppet med sit arbejde i plejen, har hun lange perioder, hvor det er holdt nede. Laila Irmring er dog langt fra fri af eksemets omkostninger. Hun har altid håndsprit på sig,

Laila Irming var glad for arbejdet i hjemmeplejen, men på grund af eksem måtte hun til sidst give op. **Hendes hænder kunne ikke mere.**

Moderat til svær grad

Aarhus Universitetshospital har vurderet, at Laila Irmings eksem er moderat til svær på trods af, at hun nu er stoppet med at arbejde i plejen. Hun kan med det samme se på sine hænder, hvis hun har fået for meget vand på dem. De sprækker, klør og bløder.

fordi hun kun må få vand på sine hænder, når hun er i bad. Derfor kan hun ikke gøre rent eller skylle en tallerken af. De mange små ting fylder tilsammen meget i Laila Irmings hverdag.

“Jeg bryder mig ikke om at skifte mit barnebarn, for jeg er bange for, at eksemet kradser ham, og det er for eksempel svært at bage og strikke. Jeg skal altid være opmærksom på ikke at bløde på mig selv eller andre, fordi hænderne også sprækker, når eksemet er holdt nede.”

Nervøs for fremtiden

Siden Laila Irming i 2017 gik til lægen, har der kørt en arbejdsskadesag, og hun er stadigvæk tit hos sin dermatolog på afdelin-

10 gode råd mod håndeksem
Side 26

gen for hud-og kønssygdomme på Skejby Sygehus. En dag besvimele hun på sit arbejde, fordi pillerne, hun fik ordineret mod eksem, var meget stærke.

For at undgå at pillerne fører til sygedage, er hun nu stoppet med at tage dem. Det er muligt, at arbejdsskadesagen fører til en erstatning for hende. Men det er ikke dét, der fylder mest i hverdagen.

“Jeg skal arbejde 14 år mere. Så længe jeg kan være koordinator, er det ikke noget problem. Min store bekymring er, hvad jeg skal gøre, hvis funktionen pludselig bliver nedlagt, og jeg mister mit job. Skal jeg så tage en ny uddannelse, og vil nogen ansætte mig, når jeg er sidst i halvtredserne?” ★

sh@redaktionen.dk

Guide:

10 gode råd mod håndeksem

Du kan selv gøre meget for at undgå problemer med eksem på hænderne. Se her hvordan.

Af Sophie Holland ★ illustration: colourbox.com

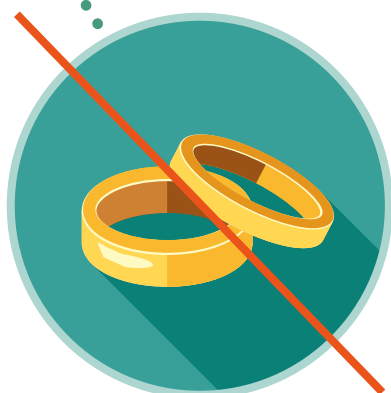
- 1** Brug altid beskyttelseshandsker, når du har vådt eller snavset arbejde.
- 2** Brug handsker, når det er nødvendigt, men i så kort tid som muligt.
- 3** Handskerne skal være hele, rene og tørre indeni.
- 4** Hvis du bruger latexhandsker, skal de være uden pudder.

- 5** Brug bomuldshandsker under beskyttelseshandskerne, hvis du bruger dem mere end 10 minutter.

- 7** Vask hænderne i køligt vand og skyl og tør dem godt efter vask.

- 6** Bær ikke fingerringe eller armbåndsur på arbejde.

Kilde: BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration

8

Du kan bruge hånddesinfektion med alkohol og glycerol i stedet for at vaske hænderne. Men kun hvis hænderne er tørre og uden synlig forurening.

9

Brug fugtighedscreme i pauser, efter arbejde og om natten. Det hjælper også, når huden er irriteret eller med eksem.

10

Pas godt på dine hænder – også i fritiden: Brug handsker ved vådt arbejde derhjemme, arbejdshandsker ved havearbejde og varme handsker udendørs om vinteren.

Mange sager anerkendes

Syv ud af ti sager, der anmeldes som arbejdsbettinget eksem, anerkendes som en arbejdsskade.

Hvad er vådt arbejde?

Hyppig håndvask: Mindst 20 gange dagligt
Våde hænder: Mindst 2 timer dagligt.

App til håndeksem

Astma-Allergi Danmark har udviklet appen Håndeksem. Her kan du følge udviklingen i dit eksem og blive klogere på årsager, forebyggelse og behandling. Du finder appen i App Store og i Google Play.

Kilder: Sygeplejerske og allergikonsulent Annemarie Yde-Andersen og BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration, Videncenter for Allergi, Astma-Allergi Danmark

Alle kan få håndeksem

Alle kan få håndeksem, men social- og sundhedsansatte arbejder i risikørhverv, fordi de arbejder med hyppige håndvaske og bruger handsker. Hvis man tilmed er i risikogruppen, fordi man har haft børneeksem, så er der stor sandsynlighed for, at man udvikler håndeksem.

Her er symptomerne

Eksemet giver i starten tørre hænder med kløe og rødme. I næste fase ses knopper, blærer, revner og sår. Håndeksem er kendetegnet ved, at det klør, men det kan også svie og give brændende smerter.

Gå til lægen

Hvis du får vedvarende eksem på hænderne, bør du gå til læge og blive henvist til en speciallæge i hudsygdomme. Er der mistanke

om, at eksemet skyldes arbejdet, skal lægen anmelde det som en arbejdsskade til Arbejdstilsynet og Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring. Her skal man træffe en uafhængig afgørelse, når en medarbejder er kommet til skade på arbejdet. Lægen kan også henvise dig til en arbejdsmedicinsk klinik, som afklarer, om sygdommen skyldes belastninger i dit arbejde. Tag også kontakt til din arbejdsmiljørepræsentant, så arbejdspladsen kan tage initiativ til at forebygge tilfælde i fremtiden.

Følgerne kan være alvorlige

Konsekvenserne afhænger af, hvor voldsomt man er ramt af håndeksem. Nattesøvnen kan ødelægges af den intense og forstyrrende hudkløe. Når det er værst, kan man have svært ved hverdagens gøremål. For eksempel kan det være et problem blot at skruue låget af mælkekartonen. Nogle synes, at hænder med eksem er frastødende, og det kan derfor

gå ud over det intime i parforholdet. Man kan blive sygemeldt, og man kan blive nødt til at søge job i en anden branche.

Cremer, lys og medicin

Håndeksem behandles med fugtighedscremer, hormoncremer, lysbehandling og i særligt svære tilfælde med medicin, der indvirker på immunsystemet.

Håndeksem kan helbredes

Ja, håndeksem kan helbredes. Men det kommer igen, hvis man ikke ændrer adfærd. For hver gang man får sygdommen, er det sværere at komme over. Nogle udvikler kronisk håndeksem.

Ansatte på plejecenter Violskrænten og Grønnegård i Grenaa har **særligt fokus på berøring af beboerne**. En krammer forebygger hudsult og fremmer velværet.

Af Birgit Soes Rasmussen ★ foto: Niels Åge Skovbo

Gode krammerater

[cv]

Navn: Pia Jensen

Uddannelse: social- og sundhedshjælper

Job: social- og sundhedshjælper
Plejecenter Violskrænten og
Grønnegård i Grenaa

[cv]

Navn: Hanne Schneider

Uddannelse: Social- og sundhedshjælper

Job: Social- og sundhedshjælper
Plejecenter Violskrænten og
Grønnegård i Grenaa

Sådan gør I

1. Gå bare i gang, der er intet at tabe.
2. Vær lydhør over for beboernes, dine egne og kollegernes grænser for berøring.
3. Berøring skal tilpasses den enkeltes behov. Start i det små med en hånd på skulderen. Mærk efter, hvad beboeren kan lide.
4. Spørg kollegaen, der har en god relation til en beboer, om hvad hun gør.
5. Træk ikke noget ned over hovedet på folk.

Kilder: Pia Jensen og Hanne Schneider

[bag om ordet]

Hudsult: Når en person får for lidt berøring.

“Hvad så, gamle tøs? Skal du friskes lidt op,” spørger social- og sundhedshjælper **Hanne Schneider** kærligt **Elly Bach**, der lige er vågnet op af sin middagssøvn.

Den 96-årige beboer på plejecenter Violskrænten i Grenaa sidder en smule søvndrukken på sin seng. Hanne Schneider henter en kam på badeværelset og går i gang med at frisere Elly Bach, der ser ud til at nyde de lette strøg gennem det korte hår. Hun kan godt lide at blive rørt ved.

“Jeg er et rigtig krammedyr,” siger hun smilende.

“Ved du hvad, Elly, min mand ville blive misundelig, hvis han vidste, hvor meget vi krammer,” ler Hanne Schneider og giver den ældre dame et kæmpe bamsekram.

Berøring gør rolig

Hanne Schneider og **Pia Jensen**, der også er social- og sundhedshjælper på plejecentret, satte sig for et par år siden for at forebygge hudsult blandt de 126 beboere. De fik ledelsens opbakning til projektet, som har inspireret kollegerne – der er i alt omkring 100 ansatte – til også at skrue op for brugen af mere fysisk berøring i den daglige pleje.

De oplever, at beboernes trivsel er blevet bedre. Som eksempel nævner Hanne Schneider en yngre senhjerneskadet mand, som daskede lidt ud efter hende, første gang hun ville frisere ham.

“Han var en rigtig knudemand og meget svær at komme i kontakt med. Jeg begyndte med en let hånd på hans skulder, i dag tager han selv

min hånd. Tidligere talte han ikke, mens han i dag taler spontant.”

Pia Jensen supplerer med endnu et eksempel:

“En beboer så tidligere meget porno. Han havde en noget tvangspræget adfærd. Efter at vi har fået mere berøring ind i plejen, har han næsten helt sluppet denne adfærd. Berøringen gør ham mere rolig og afbalanceret.”

Kærlig omgangstone

Men, understreger de begge, så har alle brug for berøring. Såvel ældre med fysiske og psykiske skavanker som yngre med senhjerneskader, som plejecentret i Grenaa har en afdeling for.

“Berøring er en lavpraktisk del af plejen. Den kan berolige en urolig beboer, der måske ellers er vanskelig at klæde på. En lille aen på kinden kan gøre underværker,” har Pia Jensen erfaret.

Hanne Schneider tilføjer, at den øgede brug af berøring har en positiv betydning for arbejdsglæden.

“Der er blevet en kærligere omgangstone os ansatte imellem. Det er bedre at gå på arbejde nu. Og så er det dejligt at se, at beboernes livskvalitet er forbedret, og at de anerkender os for vores faglige indsats.” ★

biras@mail.tele.dk

Personalet på Violskrænten har selvfølgelig altid rørt ved beboerne. Det nye er, at de nu har **bevidst fokus på berøring** som en del af plejen. Her er det Hanne Schneider, der tager sig kærligt af Elly Bach.

Lønsedlen var det rene volapyk for Signe Bæk Pedersen. Heldigvis insisterede tillidsrepræsentanten på et løntjek – som gav pote.

Løntjek gav Signe 20.300 kroner tilbage

Vejen til efterbetaling

2016 August
Ansæt som omsorgsmedhjælper på bostedet

2018 Juli
Signe Bæk Pedersen henvender sig til FOA, som tjekker hendes lønsedler for hele ansættelsesperioden

2018 August
Signe Bæk Pedersen fratræder sin stilling på grund af studiestart i Aalborg

2018 December
Lønsag afsluttes, og Signe Bæk Pedersen får udbetalt 20.300 kroner.

Signe Bæk Pedersen stolede som de fleste andre på sin arbejdsgiver. Hun var sikker på, at når lønkronerne trillede ind på kontoen, fik hun udbetalt præcis det beløb, hun havde krav på. Men det viste sig, at Signe Bæk Pedersens tillid til lønssystemet ikke kunne betale sig.

I dag er hun 23 år og læser til markedsføringsøkonom i Aalborg, men for et års tid siden var hun ansat som omsorgsmedhjælper på et bosted i Struer. Ret hurtigt opgav hun at gennemskue sin lønseddel, som i hendes øjne var det rene volapyk. Det var først, da tillidsrepræsentanten greb fat i hende, at hun begyndte at interessere sig for, om lønnen nu også stemte.

“Min tillidsrepræsentant sagde flere gange, at jeg skulle få tjekket mine lønsedler. Hun havde oplevet mange gange, at medarbejderne ikke fik de tillæg, de havde krav på, men jeg stolede jo på min arbejdsgiver, så der gik lang tid, før jeg reagerede,” fortæller Signe Bæk Pedersen.

Hurtig hjælp

I august 2018 kontaktede Signe Bæk Pedersen FOA Holstebro og overlod herefter sagen til tillidsrepræsentanten og Tanja

Min tillidsrepræsentant sagde flere gange til mig, at jeg skulle få tjekket mine lønsedler.

Nielsen, der er formand for Social- og Sundhedssektoren i FOA Holstebro.

Det skulle hurtigt vise sig, at tillidsrepræsentanten havde ret. Signe Bæk Pedersen fik ikke den løn, hun havde krav på, og inden der var gået fire måneder, havde hun fået udbetalt 20.300 kroner for manglende udbetalt tillæg. Plus feriepenge og pension.

“Det var en meget nem proces, og FOA kørte sagen fuldstændigt selv. Jeg blev selvfølgelig rigtig glad for at få pengene. Det er jo trods alt løn, jeg har arbejdet for. Det er ikke det nemmeste arbejde at være ansat på et bosted, så jeg syntes jo, at det var rimeligt, at jeg fik dem,” siger Signe Bæk Pedersen.

Brug din fagforening

Lønsagen skabte på ingen måde skår i Signe Bæk Pedersens forhold til arbejdsgiveren på bostedet, og der var ingen sure miner over, at hun involverede sin fagforening.

“Tillidsrepræsentanten var meget opmærksom på vores løn, og der var mange andre end mig, der fik gennemgået deres udbetalinger. Det var derfor et problem, arbejdsgiveren allerede var opmærksom på, fordi lønssystemet var så kompliceret.”

I dag arbejder Signe Bæk Pedersen ikke længere

som omsorgsmedhjælper. Men udover den faglige ballast, jobbet har givet hende, har hun også taget en anden lære med sig.

“Det er umuligt at gennemskue, om man får den rigtige løn. Jeg har derfor lært, at jeg skal tjekke min lønseddel, og hvis der er noget, jeg ikke forstår, må jeg spørge min tillidsrepræsentant. Jeg er ikke i tvivl om, at jeg vil være medlem af en fagforening, og det vil jeg råde andre til også at være.”

Langt fra enestående sag

Signe Bæk Pedersens sag er langt fra enestående. Det viser de seneste tal fra FOA Holstebro. Ifølge sektorformand Tanja Nielsen er der 35 verserende sager, som alene handler om ansættelsesforhold i Holstebro Kommune.

Samlet set har FOA Holstebro de seneste tre år fundet over to millioner kroner, som deres medlemmer skulle have haft udbetalt i løn. Et tal, der kommer bag på Tanja Nielsen.

“Jeg får helt ondt i maven ved tanken. Jeg er sikker på, at tallet kommer til at stige, og jeg vil påstå, at

“Jeg har arbejdet i mange brancher, **men det er første gang, jeg har været ude for, at lønsedlerne er så komplerede,**” siger Signe Bæk Pedersen, der havde 20.300 kroner til gode – plus feriepenge og pension.

alle, der arbejder i døgnafsnit og har skiftende vagter, vil finde fejl i deres lønsedler, hvis de får dem tjekket,” siger Tanja Nielsen.

Siden FOA Holstebro indledte løntjek-kampagnen i 2015, har afdelingen fundet fejl i 95 ud af 100 lønsedler, og på kontoret oplever medarbejderne en sti-

gende interesse fra medlemmerne. Det betyder, at landets kommuner risikerer en voldsom ekstra regning fra FOAs medlemmer.

“Det her kan få store konsekvenser. Jeg har hørt embedsmænd sige, at kommunerne skal finde pengene i egne rækker, og de er i forvejen så pressede, at det ikke kan undgå at betyde fyringer, fordi det er den eneste måde at finde pengene på. Hvis det bliver tilfældet, vil jeg rejse sagen politisk. Vi er nødt til at få løst det her problem,” siger Tanja Nielsen. ★

wulffbirgitte@gmail.com

Få gratis løntjek

Hvis du er i tvivl, om du får den rette løn, kan du bede din arbejdsgiver om en forklaring eller en gennemgang af lønsedlen. Eller du kan bede din tillidsrepræsentant eller fagforening om at hjælpe med et grundigt løntjek – det er gratis og en del af dit medlemskab af FOA.

Læs mere

[foa.dk/
medlemsfordele](http://foa.dk/medlemsfordele)

#glemmerdigaldrig

I en ny serie giver Fagbladet FOA ordet til mennesker, der har haft en ganske særlig oplevelse med et af FOAs medlemmer. Vi lægger ud med Silas, som var 13 år, da han blev indlagt på Rigshospitalet med tredjegradsforbrænding. **Han glemmer aldrig portøren Søren Petersen.**

” JEG VAR KED AF DET 24/7, UNDTAGEN NÅR SØREN VAR DER

Af Mette Boysen ★ foto: Jan Sommer

“Jeg husker det, som om jeg møder Søren halvanden uge efter, at jeg er kommet til brandsårsafdelingen.

Min hud er brændt væk på 47 procent af kroppen. Jeg kunne ingenting. Jeg lå bare i min seng og blødte rigtig meget. Derfor skulle jeg have skiftet lagener flere gange dagligt.

Når Søren skulle løfte mig, vidste han, hvor ondt det gjorde. Hele min arm var sort og lilla og forkullet. Jeg blev så nervøs, når jeg skulle rykkes, fordi jeg vidste det ville gøre ondt. Når sygeplejersken var færdig med at skifte mine lagner, sad han på min stue i et kvarter mere og snakkede med mig

for at få mig til at få det godt igen. Alle dage var dårlige. Jeg kunne intet selv og skulle have hjælp til alt. Jeg havde kateter. Og sonde. Jeg var ked af det 24/7, undtagen når Søren var hos mig.

Når portørerne fik opkald om, at jeg skulle hjælpes, så tog Søren det. Når han fik fri fra arbejde, kom han op og sagde farvel og sad hos mig og talte om alt muligt for at få mig til at få det bedre.

Efter to måneder gik jeg for første gang. Han havde lige været hos mig en halv time før, og der sagde jeg ‘Jeg skal måske op at gå’. Så sagde han ‘Ring lige til mig, når det sker. Det skal jeg ikke misse’. Og så kom han op og hjalp mig med det.

Efter halvanden måned kom jeg i kørestol. Så spurgte Søren, om jeg ville med på helikopter-plattformen. Jeg fik en masse dyner på, og så kom jeg ud på platformen. Det var så fedt.

Da jeg skulle give Søren prisen, sagde jeg, at det havde han virkelig fortjent. Han sagde, at han syntes, han bare havde gjort sit arbejde. Men nej. Det er ikke bare at gøre sit arbejde. Det er at gøre noget ekstra for dem, der er indlagt.”

I dag lever Silas Thomsen Balslev et normalt liv. Søren Petersen modtog Ungeprisen 2018 og 5.000 kroner efter indstilling fra Silas og hans familie.

EN FLAD
MAVE I
BALANCE

Endelig slut med oppustet mave

Vivi har gemt maven hele livet. Selvom hun er en slank pige, blev maven altid oppustet i løbet af dagen. Hun fandt en løsning med mavemidlet Macoform.

»Jeg havde prøvet alt, uden held, indtil jeg kom i gang med Macoform. Så skete der endeligt noget. Til dagligt går jeg ofte i bukser, men når jeg skal ud, vil jeg rigtig gerne have en kjole på. Heldigvis findes der sådan noget "stram op"-tøj, man kan have på under kjolen, hvilket jeg har været nødsaget til at bruge tidligere. Der skete altid det, at jeg hen under aftenen blev mere og mere oppustet, for til sidst at ligne en dobbelt gravid,« fortæller Vivi Madsen, der kommer fra Ribe.

»Nu tager jeg bare kjole på«

»Det tog 3 uger fra jeg startede på Macoform til jeg mærkede virkningen, og jeg har det fantastisk godt i min mave nu. Jeg bliver ikke læn-

gere oppustet og kan derfor bare tage jeg kjole på, når jeg har lyst. Faktisk tænker jeg slet ikke på det mere. Det er blot en naturlig del af min påklædning. Jeg kan spise hvidt brød, hvis jeg vil, og for øvrigt også alt andet,« siger Vivi glad. »I dag hopper jeg bare i både bukser og kjoler, og selv efter en gedigen aftensmad, behøver jeg ikke lyne bukserne ned,« griner Vivi.

»I dag hopper jeg bare i både bukser og kjoler, og selv efter en gedigen aftensmad, behøver jeg ikke lyne bukserne op,« griner Vivi.

- ✓ Mindsker luft i maven
- ✓ Skaber balance i tarmfloraen
- ✓ Fjerner oppustethed
- ✓ Velvære i maven
- ✓ Fremmer vægttab
- ✓ Stimulerer fordøjelsen

»Det tog 3 uger fra jeg startede på Macoform til jeg mærkede virkningen, og jeg har det fantastisk godt i min mave nu.«

FÅ EN FLAD MAVE I BALANCE

Bliver din mave ofte oppustet, og kender du til problemet med udspilet mave som følge af dårlig fordøjelse? Ingredienserne i Macoform stimulerer fordøjelsen og afhjælper fordøjelsesbesvær, murren i maven og oppustethed.

Macoform er baseret på indholdsstoffer fra planten artiskok, som understøtter leverens afgiftende funktion og stimulerer fordøjelsen, hvorved man opnår velvære i maven. Artiskok vedligeholder en sund lever og fremmer vægttab i forbindelse med slankekur. Derudover indeholder Macoform ekstrakt fra mælkebøtte, der hjælper med at opretholde pH-balancen og bidrager til en normal mave- og leverfunktion.

Kender du det: Om morgenen er maven flad og du føler dig godt tilpas, men med indtagelsen af mad i løbet af dagen bliver en følelse af oppustethed mere og mere mærkbar. Stadig flere mennesker i alle aldre lider af fænomenet ballonmave med luft i maven, murren og oppustethed som følge af dårlig fordøjelse.

SET PÅ
TV

PRØV MACOFORM TIL HALV PRIS

Macoform kan prøves på leveringsservice til halv pris for første pakke. **Netop nu:** kr. 99,- for to måneders forbrug.

Macoform kan i Danmark kun købes via hjemmesiden **www.wellvita.dk** eller via telefon 82 30 30 40. Hverdage kl. 8-16.

Hvis jeg var velfærdsminister ...

2019 er valgår – og debatten vil helt sikkert handle om velfærdssamfundet. FOAs medlemmer er ikke i tvivl om, hvad de ønsker. De vil have **tid, anerkendelse og politikerne med ud i virkeligheden.**

Af Anne Mette Futtrup ★ foto: Jan Sommer og privat

Et smil fra den ældre kvinde i sengen. Et kram fra den lille i vuggestuen. Et highfive fra den unge på biltilbuddet.

Det er situationer som disse, der gør, at mange af FOAs medlemmer går glade hjem, når de har fyraften. Det er derfor, de har valgt faget.

Men det billede viser kun den ene side af mønten. Den anden handler om systemer, som FOAs medlemmer oplever som så rigide, at personalets omfattende viden og erfaring ikke bliver udnyttet til borgernes bedste. Værst går det ud over de dårligst stillede i samfundet. Og dem bliver der flere og flere af, siger de medlemmer, som kommer i familiernes hjem.

Helt grundlæggende handler det om, hvordan vi forvalter 'velfærdssamfundet'. Det spørgsmål er hele tiden til debat, men det får ikke mindre styrke i år, hvor vi skal væl-

ge et nyt Folketing. Den debat tager Fagbladet FOA hul på ved at stille 18 medlemmer udfordringen "Hvis jeg var velfærdsminister ..."

Svarene afslører, at det er den mørke side af mønten, der fylder mest. De 18 svar fortæller om medlemmer, som er kede af, at vilkår for både ansatte og borgere forringes, når politikere uden forståelse og forstand på virkeligheden beskærer og barberer.

Deres bekymringer handler også om øget tempo og udsigten til at skulle belaste kroppen ekstra med tunge løft, skuren og skrubben, indtil de bliver sidst i 60'erne.

Men de 18 FOA-medlemmer er i særdeleshed bekymrede for, at deres bekymring hverken ses eller anerkendes på Christiansborg. Det ville de gøre, hvis de havde posten som velfærdsministre. ★

annemettefuttrup@gmail.com

Læs
18 svar fra
hverdagen
Side 34-39

Hvis jeg var velfærdsminister ...

Mere tillid

Jeg ville give tilliden tilbage til de varme hænder. Det er nyttigt at beskrive afvigelser og ændringer hos en borger, men det er **unyttigt at dokumentere, at jeg har udført mit arbejde efter planen.**

Jeg føler, at jeg svigter beboerne og bruger tid på at taste noget, som ingen læser.

Kirsten Brunse Pedersen, 62 år, social- og sundhedsassistent på botilbud for psykisk syge i Odense

Flere på fuld tid

Jeg ville kigge på, hvorfor så mange **varme hænder foretrækker at arbejde på deltid.** Jeg tror, det skyldes tidspres, stramme køreplaner mellem borgerne og store dokumentationskrav. Men vi mangler varme hænder, og da det tager tid at uddanne dem og år at opbygge erfaring, må vi mindske tidspreset, så vi får flere til at

arbejde fuldtid. Jeg ville også kigge på den ubekvemme sandhed, at kun få etniske danskere er interesserede i at være sosu.

Hans Rostgaard Sørensen, 60 år, hjemmehjælper i Aalborg Kommunes Rengøringsenhed

“... ville jeg gå ud i virkeligheden”

Katja Havmand Schilling, 39 år, social- og sundhedsassistent på genoptræningscenter i Lyngby (p.t. på orlov)

Jeg blev sosu-sassistent, fordi jeg kan lide at arbejde med mennesker. Og jeg går glad hjem, når jeg har gjort en forskel.

Men det er blevet sværere. Før i tiden var der tid til at se det enkelte menneske. Nu bliver patienter sendt hurtigt rundt i systemet, og personalet er presset på tid.

Politikerne mangler forståelse for, hvad det betyder i dagligdagen. Derfor ville jeg straks gå ud i virkeligheden, hvis jeg var minister. Ikke bare to timer til kaffe og kringle, men en dag med fingrene nede i bolledejen. Jeg ville være lydhør over for personalet, anerkende deres indsats, lære og spørge: Hvordan står det til her?

De eskalerede hospitalsforløb har store konsekvenser for patienterne og for os, der er ansat på de centre, som patienter

ter midlertidigt udskrives til. Hospitalspersonalet er presset, så jeg kritiserer ikke. Men for os er det ofte et stort detektivarbejde at finde ud af, hvad vi egentlig står med. Er det en terminal patient i smerte? En person med demens? Detektivarbejdet spilder tid, som kunne være brugt på omsorgsfuldt og nærværende at hjælpe borgeren videre. Der bør være tid til at overdrage bedre i første omgang.

En dag brugte jeg tre timer – to af dem efter fyraften – på at ringe rundt for at undersøge, om en borger, som lige var ankommet, fik den rette medicin. Patienten var udskrevet midt i et vagtskifte, udskrivelsespapirer bliver sjældent skrevet med det samme, og jeg havde ikke adgang til patientjournalen. Det pres, som vi oplever, fører til fejl. Vi er jo kun mennesker. ★

Omsorg til udsatte

Jeg ville genindføre den omsorgstid, som vi havde før i tiden. Dengang kunne vi vælge at bruge en time med en borger, som havde ekstra behov for omsorg. Det var underordnet, om vi gik en tur, pudsede sølvtøj, lavede et måltid mad eller drak kaffe. **Det var samværet, der var vigtigt.** Jeg brænder for

de udsatte i samfundet og er glad for mit arbejde. Men vi er så tidspressede, at det går ud over den menneskelige kontakt. Nogle gange bryder jeg reglerne for at få tid til at lytte – bare lidt.

Lone Friis, 57 år, social- og sundhedshjælper, udkørende hjemmepleje til psykisk syge, misbrugere og hjerneskadede i Odense

Mange flere hænder

Jeg ville sørge for flere hænder til ældre- og børneområdet. Jeg er rengøringsassistent i daginstitutioner og skoler, og er ganske enkelt ikke nok. **Hvis en kollega bliver syg**, er der ingen vikarer. Vi kan dårligt nok nå det område, vi hver især skal gøre rent, og mangler vi en kolle-

ga, skal vi også tage hans eller hendes område. Det er nærmest kaos. Derfor bliver folk syge og stressede. Så vi skal ansætte flere – så vil rengøringen også blive bedre.

Ossango Bruun, 46 år, rengøringsassistent, Glostrup Kommune

Hvis jeg var velfærdsminister ...

“... ville jeg give mad til alle børn”

Helle Maintz, 49 år,
køkkenleder i aldersintegreret
institution i Køge

Alle børn i Danmark burde få frisk, hjemmelavet mad hver dag i dagplejen, vuggestuer, børnehaver og skoler til og med niende klasse. Sunde varierede måltider, lavet fra bunden efter Sundhedsstyrelsens anbefalinger, er en vigtig del af velfærden. Al erfaring viser, at det at spise et godt måltid sammen dels bidrager til børnenes sundhed og læring, dels til deres dannelse og sociale liv.

Maden kan være forældrebetalt, som det er i Køge, hvor jeg arbejder, eller en del af kerneydelsen som i andre kommuner. Hvis jeg kunne bestemme, skulle maden til vores børn være en velfærds-kerneydelse i hele landet.

For de børn, der går i den aldersintegrerede institution, hvor jeg arbejder, supplerer køkkenet det daglige arbejde i institutionen med leg og læring og er derfor med til at skabe en helhed for børnene. De følger med i, hvilke varer

der kommer hjem. De ser og dufter maden, mens den bliver tilberedt. Bagefter spiser vi sammen, og børnene øser selv op. I de nye læreplaner er sproget i centrum. Maden er perfekt til at løfte den opgave. Vi kan have abstrakte samtaler med udgangspunkt i konkrete madvarer på bordet. For eksempel om kanden er stor nok til appelsinen.

Også for skolebørn er frisk tilberedt mad et plus. Vi ser problemer med overvægt og med, at eleverne er trætte og uoplagte, fordi de ikke spiser morgenmad og heller ikke har madpakke med. Forældrene forventer, at børnene selv smører deres madpakker, men det gør de ikke nødvendigvis. Så skolemad og tid til at spise det vil være en god investering for velfærdssamfundet og være med til at forme børnene til gode voksne mennesker. ★

Hvis jeg var velfærdsminister ...

Stabilitet for plejefamilier

Jeg ville give plejefamilier stabile vilkår. I min overenskomst som ambulancemand får jeg fra i år omsorgsdage med mine plejebørn. Det er en sejr. **Men plejefamilieområdet er generelt det vilde vest.** Anbragte børn har brug for tilknytning, men vi har ingen sikkerhed i ansættelsen. Vi kan opsiges nærmest uden grund med 30 dages varsel, har etårige kontrakter, ingen pension og skal forhandle løn årligt. Flere pressede og fattige familier giver flere anbringelser. Plejefamilier skal have en overenskomst som andre kommunalt ansatte – for børnenes og vores skyld.

Jesper Raymond Larsen,
45 år, ambulanceassistent på Langeland og plejefar på Fyn.

Flere nærværende voksne

Ville jeg sørge for bedre normeringer, så børn i daginstitutioner får nærvær og omsorg af glade og kompetente voksne. Vi er færre voksne til flere meget forskellige børn end tidligere. Vi skal lære de tosprogede børn dansk og gøre dem klar til at gå i skole. Samtidig skal vi tage os af børn med særlige behov. Og derfor bliver de børn, der kan klare sig selv, let overladt til at klare sig selv. Jeg kan godt tænke efter arbejde: **'Hvad fa'en har jeg egentlig udrettet i dag** – fik jeg set ham lille Eigilovre i hjørnet?'

Solveig Frydkær,
52 år, pædagogmedhjælper, integreret institution, Sorø.

17

procent af danskerne er grundlæggende utrygge i deres hverdag. I 2004 var det tilsvarende tal tre procent. En af de mest utrygge samfundsgrupper er de sygemeldte.

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, 2015

FOA-medlemmers frustration er forståelig

Færre penge og længere vej til politikerne er baggrunden for den frustration, som FOA-medlemmer føler. **Det kommende folketingsvalg kan føre til forandring**, siger debattør og forfatter Lars Olsen.

Når mange af FOAs medlemmer føler sig oversete og pressede på tid og løn, skyldes det ikke bare fine fornemmelser. Det mener samfundsdebattør **Lars Olsen**, der er forfatter til en række bøger om det moderne klassesamfund. Han forstår de frustrationer, som FOAs medlemmer giver udtryk for, og peger på tre afgørende årsager til dem:

“Øget utryghed, der er opstået gennem de seneste ti år i kølvandet på såkaldte politiske ‘reformer’, er en vigtig årsag til, at danskerne har rekordhøj mistillid til politikerne. En anden årsag er den stigende djøfisering i vores samfund, hvor der

bliver ansat flere akademikere og færre af dem, der skal udføre arbejdet. Det betyder, at der er et ekstra lag mellem befolkning og politikere, og at magten dermed er flyttet opad i systemet,” siger Lars Olsen. Dermed er der flere lag af embedsmænd, der skal forceres, før man som almindelig dansker når politikerne.

Den tredje årsag til frustration er økonomi.

“Der er færre penge til opgaverne, fordi bevillingerne til de offentlige opgaver siden finanskrisen ikke er fulgt med den generelle velfærdsstigning. Lars Løkke Rasmussen har sagt, at det offentlige skal køre læn-

gere på literen. Og det gør det offentlige i høj grad,” understreger Lars Olsen.

Rød og blå er ikke ét fedt

Mange oplever, at det er ét fedt, om de røde eller de blå har regeringsmagten, fordi ingen af dem har begreb om, hvordan en hverdag ser ud for en almindelig arbejder. Alle politikere ønsker, at de offentligt ansatte skal rende hurtigere, lyder forudsigelsen.

Det er Lars Olsen uenig i. Han peger på væsentlige politiske for-

skelle, når det gælder velfærd, og vurderer, at offentlige bevillinger og demografi som eksempelvis det faktum, at der bliver flere ældre – vil få en plads i den kommende valgkamp.

“Sidste gang, vi fik en socialdemokratisk ledet regering, lagde den sig op ad den borgerlige VK-regerings økonomiske linje. Denne gang vil vi se diskussioner mellem venstrefløjen og Socialdemokratiet på den ene side og regeringen på den anden, om hvorvidt de offentlige bevillinger skal følge demografien. Der er reelt et politisk valg denne gang,” siger han. ★

Lars Olsen peger på, at de reaktioner på politisk mistillid, vi ser gennem Brexit i Storbritannien og de Gule Veste i Frankrig, slet ikke er så langt fra Danmark. “Jeg mener, at de danske politikere **bør tage advarselslamperne særdeles alvorligt.**”

Foto: Marie Hald/Ritzau Scanpix

Afskaffe ydelser efter etnicitet

Jeg ville afskaffe ekskluderende og fattigdomsskabende ‘apartheidlove’. Er man borger i Danmark og får brug for hjælp, skal hjælpen ikke afhænge af, hvem man er. **Vi skal have grundlæggende lighed** og ikke retigheder efter etnicitet, som giver den ene familie kontanthjælp og børnecheck, mens naboen må nøjes med det halve i integrationsydelse og ingen børnecheck. Den ene familie kan optjene ret til dagpenge, den anden kan ikke. Og børn i den ene familie kan uddanne sig, mens naboens børn ikke kan.

Helle Bovien, 55 år, dagplejer, Egedal.

Nye regler for pension

Jeg ville ændre det firkantede pensionssystem, hvor alder er det eneste, der bestemmer, hvornår man kan gå fra. En mere individuel ordning, der ikke skærer alle over én kam, vil hjælpe dem, der ikke kan holde til at arbejde så længe, som politikerne siger, vi skal. **Efter mange år som køkken- og rengøringsassistent har jeg problemer med hændled og dårlig ryg.** Vi kolleger er heldigvis gode til at bytte opgaver, hvis vi har ondt en dag, men jeg ville gerne have muligheden for tidligere pension.

Bodil Helms, 57 år, teknisk servicemedarbejder/svømmebadsassistent, Frederikshavn.

Gratis forebyggende træning

Jeg ville indføre gratis sundhedsfremmende træning til folk med for eksempel hårdt fysisk arbejde, arbejdspress, overvægt eller psykiske problemer. Jeg vil med glæde betale over skatten til dem. Jeg er sikker på, at det samfundsøkonomisk kan betale sig i det lange løb. **Jeg underviser ældre i vandaerobic hver uge – og jeg elsker det.** De svømmer, hygger og går i saunagus bagefter. Det løfter humøret – også mit – forebygger sygdomme, og damerne får en god griner, når de ser mig i speedos.

Lars René Hedegaard Olsen, 29 år, teknisk servicemedarbejder og livredder, Aalborg.

Hvis jeg var velfærdsminister ...

“... ville jeg bekæmpe social ulighed”

Jan Rod Jensen, 51 år,
ejendomsservicetekniker
på plejehjem i Silkeborg

Uligheden er blevet stor og berører både børn, familier og ældre. På det ældrecenter, hvor jeg arbejder, ser jeg uligheden tydeligt. Et eksempel er rengøring, som er en velfærds-kerneopgave. Det mener jeg i hvert fald. Den er næsten skåret helt væk, og det skaber ulighed blandt beboerne. Nogle har privat rengøring, fordi de selv eller deres pårørende har råd til det, eller fordi deres pårørende bor i nærheden og hjælper. Andre har hverken økonomi eller sociale ressourcer til få gjort rent, og de må nøjes med den minimale bevilgede rengøring en gang hver tredje uge. Jeg syner boligerne, når de ældre dør. Og det er simpelthen så ulækkert i de hjem, som ikke har haft råd til rengøring. Sådan skal ingen bo i et velfærds-samfund. Nogle vil så sige, at det koster alt for meget, og at Danmark skal spare. Men jeg synes, man må betale det, det koster. Ældre mennesker har krav på at

komme herfra med en vis værdighed, det må være en offentlig opgave at sikre det.

Jeg ved, at plejepersonalet gør alt det, de kan. Men de skal hele tiden prioritere deres tid, og det er bedre, at fru Jensen kommer på toilettet, end at hun får gjort rent.

Som ejendomsservicetekniker passer jeg huset og dets installationer. Før i tiden, da jeg var ansat af huset, kunne jeg hjælpe en beboer med at hænge en lampe op, lave en lille reparation eller indimellem bygge fuglekasser til haven sammen med de ældre. Nu er jeg ansat af kommunen, og det er frivillige, der udfører de bløde opgaver. Det er fint, at frivillige træder til. Men det grundlæggende, for eksempel pleje og rengøring, bør være ens for alle og ligge hos professionelle i et velfærdssamfund. Det ville jeg arbejde for, hvis jeg var minister. ★

Hvis jeg var velfærdsminister ...

Kortere arbejdsuge

Jeg ville indføre en kortere arbejdsuge. Jeg kan rigtig godt lide at gå på arbejde, men jeg tror, at en kortere uge vil sikre, at vi kan holde længere på arbejdsmarkedet. Jeg ville også kigge på, hvordan man kan sørge for, at feriedage bliver brugt og ikke bare udbetalt. For eksempel kan man ved lov beslutte, at hvis dagene ikke bliver brugt, falder de bort. Og så tror jeg **muligheden for at gå ned i tid vil forebygge stress og sygdom** og dermed vil færre få brug for skåne- og fleksjobs.

Erling Norup, 50 år,
teknisk serviceleder
på Aars skole

Færre weekendvagter

Jeg ville indføre et loft på weekendarbejde, så det bliver højst hver tredje weekend. Som det er nu, arbejder vi hver anden, og for både unge og ældre kan det være svært at være så meget væk, når familien har fri. **Hvis vi skal tiltrække flere til faget, må vi gøre arbejdsvilkårene mere attraktive.** Jeg uddannede mig til sosu-hjælper for fem år siden efter mange år på kontor, og jeg er utrolig glad for mit arbejde. Men jeg kan nok holde længere, hvis jeg får flere weekender fri.

Bente Skytthe,
59 år, social- og sundheds-
hjælper i hjemmeplejen,
Favrskov

60

procent af
danskerne er
faglærte/
ufaglærte.
11 procent er
akademikere.

Kilde: Lars Olsen,
"Det forsvundne folk",
Gyldendal 2018

Hvis jeg var velfærdsminister ...

“... ville jeg give borgeren mere opmærksomhed”

Hans Henrik Schmidt, 39 år, pædagogisk assistent på bo- og specialcenter for børn, unge og voksne i Rødning

For fem år siden gik vi til svømning hver torsdag, tog på diskotek med de unge hver fjerde onsdag og havde tid til en udflugt ud i det blå i ny og næ. Alt det er skåret væk nu.

Det er et stort problem. For vores borgere har voldsomme sociale problemer. Derfor er netop det sociale en af vores kerneopgaver. Vi har brug for ressourcer til at hjælpe med de udfordringer, den enkelte person har, og borgerne har krav på vores opmærksomhed. En beboer kan for eksempel godt købe ind i Brugsen, fordi han kender brugsuddeleren, men det er helt uoverskueligt for ham at tage i Bilka. Før i tiden var vi sammen i Bilka, så han lærte det – og oplevede succes. Det har vi ikke ressourcer til længere. Så det lærer borgerne ikke.

Vi skal frigive tid ved at skære ned på dokumentationen. På min afdeling bor 11

borgere. Vi er tre-fire på vagt om formiddagen og fire-fem om eftermiddagen. Hver af os sidder cirka to timer ved computeren hver dag. Vi udfylder handleplaner, beskriver medicinudleveringer og fortæller nøje om borgerens dag og udvikling på syv livsområder – for eksempel om borgerens fysiske formåen, hvis vi har været ude og gå en tur. For otte-ni år siden brugte vi på en vagt cirka 10 minutter på at skrive det nødvendige om den enkelte borger.

Den ekstra tid ville jeg bruge på at arbejde med borgerens egne ressourcer og inddrage dem som et aktiv i dagligdagen. Jeg ville fokusere på det, som borgeren kan og spørge, hvad han har lyst til. Det er jo også det, vi er ansat til. En anden fordel ved mindre dokumentation vil være, at vi personaler føler os mindre kontrollerede, mindre utilstrækkelige og mere anerkendte. ★

TE

Tro på personalets faglighed

Jeg ville lade plejepersonalet vurdere, hvad borgeren har brug for, så hjælpen ikke kun bestemmes af den ydelse, som er bevilget til borgeren. Det kan jo være, at en borger, som efter planen kun skal have morgenpleje med et bad i dag, har meget brug for at holde lidt i hånd, få hjælp til at smøre en mad eller få en lille snak. Men det er der ikke tid til, hvis det ikke er bevilget, da tiden er afsat efter såkaldte 'minuttydelser'. Vi skal inddrage personalet meget mere og tro på deres stærke faglighed.

Annika Langfeldt Lauritzen, 46 år, plantægger, ernæringsassistent, Svendborg

Debattere værdier

Jeg ville sætte gang i en debat om værdier og opdrage danskerne – fra børn til ældre – til at stille sig selv spørgsmålene: Hvad er mine værdier? Lever jeg op til dem? Og **reagerer jeg, når jeg ser noget uværdigt?** Man kan for eksempel spørge, om det er o.k., når der er sygdom blandt personalet i vuggestuen, og yngste vikar er alene med en stue fyldt med børn, som hun slet ikke kender. Stakkels vikar, stakkels børn og stakkels forældre. Er det vores værdi, at børn og personaler skal have det sådan? Nej, det er det jo ikke.

Heinrich Larsen, 46 år, paramediciner, præ-hospitalt center, Sjælland

Lokke flere unge til

Jeg ville lokke flere unge til, og det ville hjælpe med højere løn og bedre vilkår. Jeg har arbejdet 22 år i faget og er meget glad for det. Men jobbet bliver opfattet mere lavstatus nu end tidligere. Det skal vi rette på med de bedre vilkår – for eksempel gratis fysioterapi og kiropraktik til de ansatte i plejesektoren – og ved at **fortælle de positive historier om glade borgere og personale.**

Helene Hansen, 45 år, social- og sundhedsassistent på ældrecenter i Køge

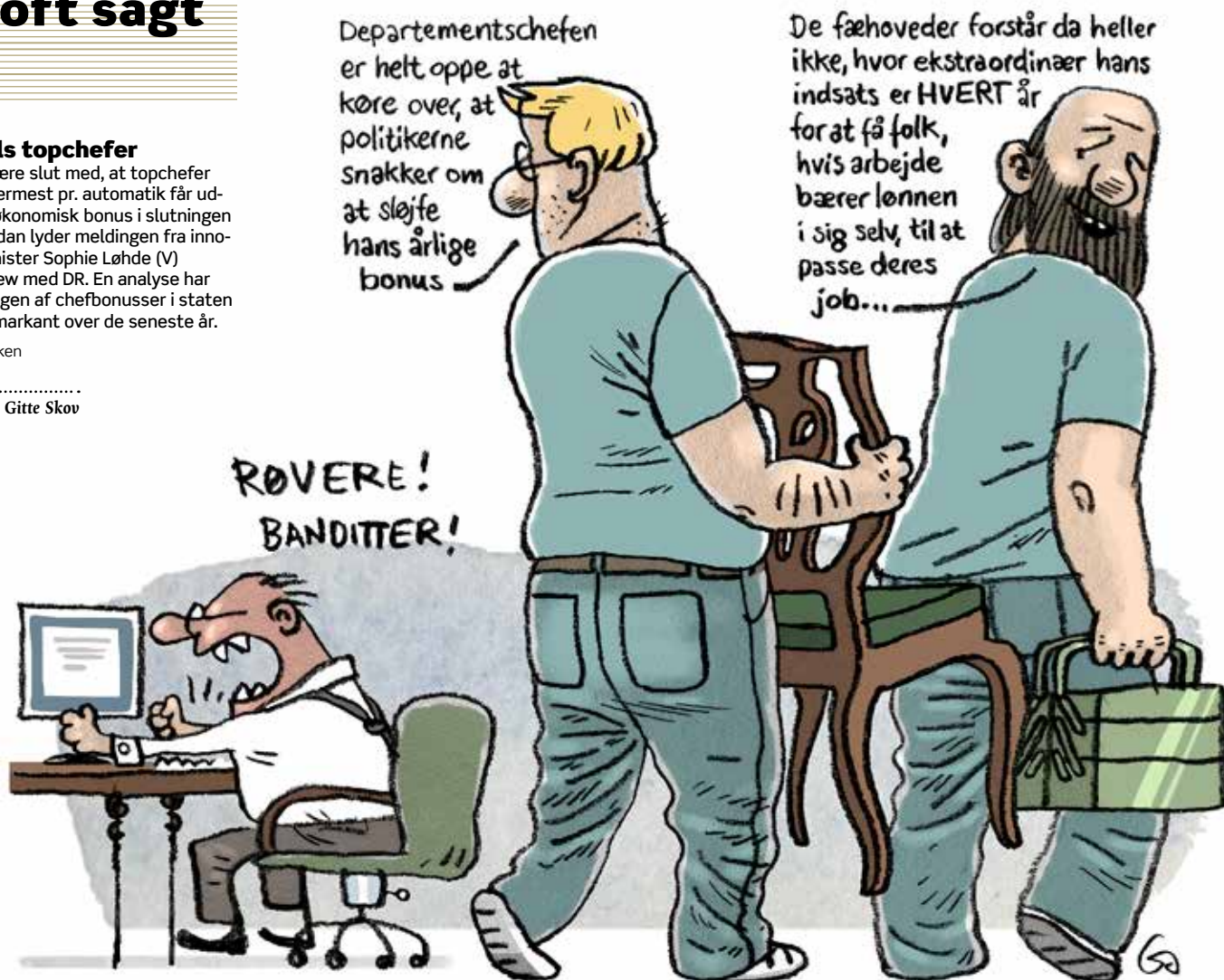
groft sagt

Stakkels topchefer

Det skal være slut med, at topchefer i staten nærmest pr. automatik får udbetalt en økonomisk bonus i slutningen af året. Sådan lyder meldingen fra innovationsminister Sophie Løhde (V) i et interview med DR. En analyse har vist, at brugen af chefbonusser i staten er steget markant over de seneste år.

Kilde: Politiken

Illustration: Gitte Skov

[snuden fremme]

Sosu-assistent
Kasper Soelberg
gav Sophie Løhde
tørt på – og så fik han
sig en ny penneven.

Kasper Soelberg var godt knotten på innovationsminister Sophie Løhde (V), da han i begyndelsen af januar indledte et debatindlæg med disse ord: "Hvis du skulle arbejde bare en uge i det offentlige system, ville der ikke være meget høj hæl til-

bage, og du ville kun stå tilbage med et par tyndslidte sko."

Indlægget blev bragt i Politiken umiddelbart efter nytår. Anledningen var hendes konklusioner på den årlige opgørelse over ansattes sygefravær. Med baggrund i de tal påstod hun, at offentligt ansatte har langt mere fravær end privatansatte.

"Det provokerede mig sindsygt meget. Vi knokler rent ud sagt røven ud af bukserne hver dag, og det er ikke fint, at en minister gang på gang hænger os ud på den måde. Bagefter viste

det sig tilmed, at hun havde brugt tallene forkert. Der var slet ikke den store forskel i sygefraværet, som hun påstod," siger Kasper Soelberg.

Hans indlæg blev delt flere hundrede gange på de sociale medier. Og det blev også læst af ministeren, som svarede tilbage i Politiken.

"Det overraskede mig. Men reelt var hendes svar helt tomt. Hun lytter nok til kritikken, men hun har slet ikke taget den ind," siger han om sin nye penneven. ★

Kasper Soelberg er 23 år og arbejder som social- og sundhedsassistent på den psykiatriske sengeafdeling på Regionshospitalet Randers. Han understreger, at han er meget glad for sit arbejde.

Vores fremtid

**DER ER
NEMLIG
SÅ MEGET
VI SKAL
PASSE PÅ**

BLIV MEDLEM FOR KUN 150 KR. ÅRLIGT

Dansk Folkeparti

33375199 ■ df@ft.dk ■ www.df.dk

Følg os på

Tænderne er vigtigst

Vælger du at tegne en ulykkesforsikring, så tag tandskader med i dækningen.

Af Lis Hornø

Et økonomisk plaster på såret. De ord bruger eksperter om ulykkesforsikring, fordi den kun udløser et engangsbeløb og kun, hvis en pludselig hændelse fører til personskaade. Projektleder **Lars Baadsgaard** fra Forbrugerrådet Tænk siger:

"Det er langt vigtigere at have en forsikring mod tab af erhvervsevne, fordi den dækker løbende indkomstab både ved ulykke og sygdom. Ulykke er en måske-forsikring, ikke en skal-forsikring, for man kan ikke leve længe af et engangsbeløb."

Når det er sagt, råder han til at overveje tandskade.

"Når man vælger, hvilke økonomiske stød man vil forsikres imod, gælder det om at flytte forsikringskronerne hen, hvor risikoen for tab er størst. En alvor-

lig tandskade kan være meget bekostelig. Har man ikke den store privatøkonomi, er det godt at være dækket her," siger Lars Baadsgaard.

Ser i gamle journaler

I PenSam Forsikring tegner tandskader sig for 30 procent af anmeldelserne på private ulykkesforsikringer. Så høj er procenten ikke, når det gælder FOA-medlemmer. Her er tandskader undtagelsen. Til gemfgæld er de dyre, når de dukker op, lyder det fra **Heidi**

Bloch, der er advokat i FOA med ansvar for arbejdsskader.

"Jeg har vel siddet med fem-seks tandskader over det sidste halvandet års tid. Her kommer behandlingen hurtigt op over 20-30.000 kroner," siger hun og tilføjer, at erstatningen ikke udløses uden videre.

"Forsikringsselskabet ser tandlægejournaler tre år eller mere tilbage i tid. De ser på, hvordan tænderne havde det i udgangspunktet. Hvordan var hygiejnen? Du kan ikke forvente at få hele

Du får kun erstatning for din knæskade, hvis den skyldes en pludselig hændelse. Var dit knæ slidt i forvejen, vil skaden formentlig ikke være dækket.

Vælg din dækning

Jo større dækning, jo højere pris. Overvej dine behov, før du eventuelt tegner en ulykkesforsikring.

Men-sum

Aftales og kan ikke fravælges. Udbetales procentvis alt efter graden af men. Har du flere forsikringer, får du men-sum fra hver især.

Heltid/fritid

Ordningen med arbejdsskadeforsikring dækker ulykker på jobbet. FOA Ulykke dækker medlemmerne i fritiden, men alene med en men-sum på 100.000 kroner. Forbrugerrådet Tænk anbefaler heltid frem for fritid, fordi visse fritidsaktiviteter har status af arbejde, så man kan tro sig dækket uden at være det.

Sum ved død

Kan fravælges. 2,4 procent af alle dødsfald i Danmark skyldtes en ulykke i 2016. (1.303 dødsfald).

Medforsikrede

Børn og andre i husstanden kan medforsikres.

Flere valg

- Tandskade
- Behandling (fysioterapi, kiropraktik, psykolog)
- Dobbelterstatning ved men over 30 procent
- Akut beløb ved knoglebrud
- Farlig sport kan kræve udvidet dækning
- Fører af motorcykel/knallert kan kræve udvidet dækning
- Over 59-65 år kræver særlig forsikring, alder varierer med selskab

Kilder: forsikringsguiden.dk, Forbrugerrådet Tænk Penge, Dødsårsagsregisteret m.fl.

[bag om ordet]

Men-sum. Men betyder alvorlig fysisk eller psykisk skade. Men-summen er det beløb, der udbetales, hvis forsikringstager får varigt men på 100 procent. Ved mindre men-grad nedsættes summen forholdsmæssigt.

PenSam er billig

- Som FOA-medlem kan du få en billig ulykkesforsikring i PenSam Forsikring, viser en sammenligning på forsikringsguiden.dk, som branchen og Forbrugerrådet Tænk står bag.
- PenSam oplyser, at prisen er ens for alle aldre og bopæle, men varierer efter erhverv. Ved 65 år stiger prisen væsentligt.
- Ifølge PenSam.dk koster en heltidsforsikring inkl. tandskade med 200.000 kroner i men-sum 312 kroner årligt. Ved men-sum på en million kroner er prisen 1.137 kroner årligt.
- Gjensidige Forsikring fik bedst i test hos Forbrugerrådet Tænk i oktober 2017. Gjensidige tager 1.716 kroner årligt ved en men-sum på en million kroner inklusive tandskade.
- Alka giver 10 procent LO Plus-rabat. Alkas beregner kræver CPR-nummer, så priser er tjekket på forsikringsguiden.dk. Her slår PenSam Alka i Fagbladet FOAs søgninger også, når der tages højde for rabatter.

Beregnere: Pensam.dk, Forsikringsguiden.dk, Gjensidige.dk

Erhverv og risiko følges ad

Prisen på ulykkesforsikring afhænger af erhverv. Skifter du, kan risikoprofilen ændre sig. For at bevare dækningen skal du skriftligt fortælle selskabet om skiftet. Det gælder ikke, hvis du skifter job indenfor samme erhverv.

Informér også selskabet, hvis du har en fritidsulykkesforsikring og bliver arbejdsløs eller får pension.

Kilde: Forbrugerrådet Tænk m.fl.

Spørg
bare

Har du et spørgsmål om din privatøkonomi, du gerne vil have svar på? Så send dit spørgsmål til **brevkasse@foa.dk** eller udfyld formularen på **foa.dk/brevkasse**, og redaktionen vil kontakte en ekspert, der kan hjælpe dig med at få svar på dit spørgsmål.

regningen for et implantat eller en krone betalt, hvis du alligevel stod til at miste tanden,” siger Heidi Bloch.

Mange selskaber, herunder PenSam, dækker ikke tandskade som føl-

ge af tygning. Gjensidige, Nykredit Forsikring og Codan dækker tyggeskader. PenSam vil gøre det fra april 2019. ★

lis.hornoe@gmail.com

Åndedrættet giver dig ilt og energi, men du kan få mere ud af det, hvis du hjælper lungerne med at få bedre plads.

Træk vejret ordentligt

Vi trækker vejret af os selv, men vi gør det ikke ordentligt, mener **Lotte Paarup**, der er fysioterapeut med speciale i åndedrætsterapi.

Hendes erfaring er, at mange er stive i bindevæv, muskler og led i brystkassen, ryggen og bækkenet.

“Det betyder, at lungerne og åndedrætsmusklen ikke kan bevæge sig, som de skal, så vejtrækningen bliver begrænset. Derfor gælder det om at skabe plads til at kunne trække vejret optimalt,” siger hun.

Er bindevæv og muskler mere elastiske i brystkasse, bækken og ryg, kan de bedre give efter, når vi trækker luft ind. Det samme gælder på bagsiden, hvor åndedrættet stimulerer rygsøjlen, rygmusklerne og organerne.

Fyld dig op som en ballon

“Små massagebolde er effektive til at gøre vævet mere elastisk. Men du kan også gøre meget ved at øve dig i at trække vejret, som var du en stor ballon, der

fyldes ud i alle retninger, også til siderne og bagtil, og som tømmes helt,” forklarer Lotte Paarup.

Hun oplever, at blot en lille forbedring af åndedrættet kan have stor effekt på uro, stress og smerter.

“Vi har brug for redskaber, der hjælper kroppen til at finde åndehuller og komme i balance. Det er åndedrættet fantastisk til,” siger hun. ★

jonna@periskop.dk

Udnyt iltten optimalt

Træk vejret gennem næsen, med mindre du er forpustet. Næseborene fugter, renser og opvarmer luften, inden den når lungerne, og bihulerne producerer nitrogenoxyd, som fremmer blodgennemstrømningen i karrene.

Kilde: Lotte Paarup, fysioterapeut med speciale i åndedrætsterapi

Åndedrættet påvirker muskler og led

- Du trækker vejret med åndedrætsmusklen, der sidder som en kuppel eller en omvendt skål lige under lungerne.
- Åndedrætsmusklen hæfter foran, på siderne og på rygsøjlen, og den hænger bindevævsmæssigt sammen med lunger, hjerte, organer, tarme, de dybe muskler i ryg og mave samt bækkenbundens muskler.
- Når musklen arbejder godt, vil det påvirke alle muskler og led i området omkring bækken, ryg, mave og brystkasse.

Kilde: Fysioterapeut Lotte Paarup på aenderaettet.nu

Med et bedre åndedræt får du ...

- bedre søvn
- mindre stress
- bedre fordøjelse
- stærk bækkenbund
- bedre kropsholdning
- bedre lungekapacitet
- sund ryg og stærk mave

Kilde: aenderaettet.nu

Vidste du at ...

Vi trækker vejret cirka 20.000 gange dagligt.

Kilde: Netdoktor

Sådan gør du

1

Stå med hænderne i taljen. Tommelen skal vende bagud og fingrene fremad. Tryk lidt med fingerspidserne.

2

Slap af i skuldrene og fokuser på åndedrættet.

3

Når du ånder ind, skal du mærke, hvordan fingrene presses ud, fordi åndedrætsmusklen stempler ned og trækker luft ind i lungerne.

4

Når du ånder ud, skal du mærke, hvordan fingrene synker ind igen.

5

Sker der en bevægelse ved tommelen bagtil? Det skal der. Vejtrækningen skal kunne mærkes både fortil, bagtil og til siderne, mest i bugområdet og mindre i ribbenene. Ånd altid langsomt, roligt og længe ud.

aenderaettet.nu, hvor du kan downloade en gratis lydfil, som hjælper dig til at undersøge dit åndedræt.

7 skridt

Når sygdom eller ulykke rammer de nærmeste, kan du have ret til at være væk fra dit arbejde med økonomisk kompensation.

Tjek om du kan få fri til at passe dine nærmeste

1 Du kan få plejeorlov, hvis en nærtstående er døende. Det gælder både, hvis det er et familiemedlem, en ven eller en nabo. En læge skal have vurderet, at det er hensigtsmæssigt for den døende, og kommunen skal godkende orloven. Desuden skal den døende være indforstået med, at der etableres plejeorlov. Du kan også få plejeorlov på deltid.

2 Har du en nærtstående, der er ramt af handicap eller sygdom, og som i en periode har særlig brug for omsorg, eksempelvis ved behandling på hospital, har du mulighed for at få bevilget plejeorlov.

3 Du kan få orlov til at passe et barn under 18 år, der er alvorligt sygt, og hvor en læge skønner, at barnet skal være indlagt på et hospital eller hjemme i mindst 12 dage. Du har ret til op til 1 måneds tjenestefrihed med fuld løn, men du kan aftale yderligere orlov med din arbejdsgiver. Arbejdsgiver får refusion i denne situation.

4 Hvis dit barn under 18 år er ramt af nedsat funktionsevne eller langvarig sygdom, kan kommunen give dig ret til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

5 I tilfælde af en ulykke, hvor et familiemedlem akut er blevet alvorligt syg, har du ret til at være fraværende med fuld løn.

6 Hvis dit barn under 14 år er indlagt, har forældrene tilsammen ret til fravær med løn i op til 10 dage i løbet af et år.

7 Husk at tjekke din overenskomst, tal med din tillidsrepræsentant eller FOA-afdeling og læs mere på borger.dk.

Tjek
hvad du
kan få

Ved pasning af døende

- Plejevederlaget er 1,5 gange det dagpengebeløb, du havde haft ret til ved egen sygdom.
- Vederlaget bliver udbetalt af kommunen som refusion til din arbejdsplads.
- Hvis du er ledig, er det dig, der modtager vederlaget. Du kan beholde plejevederlaget indtil 14 dage efter den syges død.

Ved pasning på deltid

Du kan passe en nærtstående døende på deltid. Vederlagets størrelse bliver udregnet i forhold til dit timeantal.

Ved tabt arbejdsfortjeneste

Du kan maksimalt få 31.249 kroner om måneden i tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af barn med nedsat funktionsevne.

Kontakt din afdeling

Hvis du har brug for hjælp, så kontakt din FOA-afdeling.

Kilde: Katharina Sofie Storm, konsulent i FOA Overenskomst

21. februar

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder

Satser 2019

Hvert år reguleres det beløb, du får udbetalt i dagpenge- eller efterløn. Du kan se samtlige satser på foa.dk/a-kasse/satser-skat-udbetaling

Nyt job?

Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akasse

Digital post

Vi sender ikke længere breve med posten, men udelukkende til din indbakke på foa.dk/min-post. På 'Mit FOA' i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du se og eventuelt ændre, hvordan du får besked om digital post. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail eller sms.

A-kassens callcenter – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til vores **callcenter på telefon 46 97 10 10**. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

Ny og bedre version af FOAs joblog

Når du er ledig, skal du gemme dine jobsøgninger i jobloggen. For at lave den bedst mulige joblog har nogle af vores medlemmer været så venlige at teste den. Testen afslørede nogle ting, der ikke fungerede, men gav også gode idéer til, hvordan vi kan gøre jobloggen bedre. Resultatet er en ny og smartere joblog, der er nemmere at bruge.

Hvad skal udfyldes?

Princippet i den nye joblog er, at du starter med kun at se de felter, der er lovpligtige at udfylde. Følgende ting skal vi vide:

- Stillingsbetegnelse
- Status for jobsøgningen
- Ansøgningsfrist/søgt dato
- Arbejdstid
- Arbejdsplads
- Postnummer
- Hvordan du fandt jobbet
- Søgemåde.

Hvad er valgfrit at udfylde?

Hvis du også vil registrere en kontaktperson, et telefonnummer, en opgave eller lignende, skal du klikke dig videre, men dette er valgfrit.

Logning af jobannoncer

Samtidig er det blevet lettere at logge jobannoncer direkte fra FOA Job til jobloggen. Det er smart, da du så ikke behøver at udfylde de felter i jobloggen, der allerede står i jobannoncen. Det sker automatisk.

Hvor finder jeg jobloggen?

Du finder fortsat jobloggen på forsiden af a-kassens

hjemmeside, hvor du også finder en vejledning til den nye joblog: foa.dk/a-kasse.

Fakta om joblogging

Får du dagpenge, skal du registrere din jobsøgning i en joblog. Du skal registrere de job, du søger, i en joblog på foa.dk/a-kasse. Du skal logge mindst et til to job om ugen, så du som minimum logger seks job fordelt over hele måneden. Du skal dog logge flere, hvis der er mange ledige stillinger, du kan søge. Hver måned skal du mindst gemme én jobansøgning i din joblog, så a-kassen og jobcentret kan se dem og måske hjælpe dig med at gøre dem bedre. Det er en betingelse for at få dagpenge, at du opfylder disse krav. ★

Rettelse

Det nye krav til ophold i Danmark i forbindelse med at kunne få dagpenge under ledighed blev i 11. time ændret. Det betyder, at man skal op-

holde sig i Danmark, EU og EØS i syv ud af 12 år for at få dagpenge, og ikke syv ud af otte år, som vi skrev i forrige nummer af Fagbladet FOA. ★

Læs mere

foa.dk/a-kasse

Frederikshavn

Afdelingen. 19. marts kl. 17.30: Generalforsamling på Scandic The Reef. Indskrivning fra kl. 17.30. Spisning kl. 18-19. Tilmelding via tilmeldmig.dk/?9700191403 eller på 46 97 11 70, senest 12. marts kl. 17. Har du forslag, du ønsker behandlet på generalforsamlingen, herunder kandidatforslag, skal du være opmærksom på, at de jf. lovenes § 5 stk. 2, skal være afdelingen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen afholdes. Se dagsordenen på foa.dk/frederikshavn.

Pædagogisk klub.

28. marts kl. 19: Børns seksuelle udvikling. Tilmelding via aktivitetskalenderen på foa.dk/frederikshavn.

Seniorklubben.

12. marts kl. 13: Generalforsamling. Der serveres en varm ret samt en øl/vand/vin. Klubben er vært med forplejning. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 26. feb. Tilmelding senest 5. marts til Ingrid Hansen på 24 66 66 71 eller Jytte Jensen på 22 86 31 61.

Frederikssund

Seniorklubben. 20. marts kl. 12: Generalforsamling. Vi byder på lidt at spise og drikke kl. 12. Generalforsamling med dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding på mødet 20. feb. eller senest 1. marts af hensyn til forplejning. Traditionen tro afsluttes med bankospil med gode gevinster. 24. april kl. 12.30: Cafédag og fejring af seniorklubbens 25 års jubilæum. Vi får besøg

af 2 herrer, der spiller en blanding af Elvis, John Mogensen og Blue Boys. 15. maj: Udflugt ud i det blå med pause i det grønne, en lille en, dejlig mad og eftermiddagskaffe, før vi kører hjem igen. Afgang fra Frederikssund Station kl. 9 og fra Frederiksværk (Gjethuset) kl. 9.30. Bemærk, at der køres til den aftalte tid! Bindende tilmelding til bestyrelsen senest på mødet 24. april. Prisen er for FOA-medlemmer 350 kr. og for gæster 400 kr. Drikkevarer for egen regning. Der kan også indbetales via netbank: reg. 1335 - konto 6448550654. Husk at skrive navn på indbetalingen.

Guldborgsund

Social og sundhedssektoren. 20 feb. kl. 17: Generalforsamling i Kikko Bar, Vendsysselvej, Nykøbing F. Dagsorden jf. sektorens lovene. Se opslag på FOA Guldborgsunds hjemmeside. Tilmelding er nødvendig til afdelingen senest 15. feb. kl. 12 på 46 97 17 50.

Horsens

Seniorklubben. 19. feb. kl. 14: Byrådspolitiker Anne Lene Løvbjerg fortæller om sin barndom i Horsens og sit politiske arbejde. 5. marts kl. 14: Jens Kristian Jensen (Kritter) fortæller om sin tur til Afrika. For at deltage, skal du være medlem. Årligt kontingent 160 kr.

Mariagerfjord

Afdelingen. 6. marts kl. 18.30: Kom til årsmøde i SOSU-klubben i FOA Mariagerfjords lokaler. En foredragsholder fra Blå Kors fortæller om misbrug.

Måske kommer der også en misbruger og fortæller, hvordan det er at være misbruger.

Seniorklubben.

6. marts kl. 13.30: Generalforsamling på Theater Restauranten Hobro. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag sendes skriftligt til afdelingen senest 4 dage før generalforsamlingen. Efter generalforsamlingen er der gratis bankospil.

Nordsjælland

Hillerød E+P Klubben. 14. marts kl. 12: Generalforsamling i afdelingen. Dagsorden jf. lovene. Forslag til generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest 28. feb. Vi slutter med smørrebrød. Tilmelding på klubbemødet 19. feb. eller hos FOA Nordsjælland senest 7. marts.

Odense

Afdelingen. 2. april kl. 19: Afdelingsgeneralforsamling i Marienlystcentret, Windelsvej 138, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være afdelingen skriftligt i hænde senest 19. marts kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbnings-tid skriftligt afgives stemme fra og med 27. marts til den 2. april kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 17.30 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 27. marts kl. 12.

Randers

Pensionist og Efterlønklubben.

21. marts: Årsmøde i Medlemshuset. Foreløbig dagsorden kan jf. vedtægterne ses på foa.dk/randens 8 uger før årsmødets afholdelse.

Silkeborg-Skanderborg

Afdelingen. Modtager du ikke vores nyhedsbrev, bedes du kontakte os for registrering af din mailadresse.

Seniorklubben.

18. marts kl. 12: Generalforsamling og bankospil i FOA Huset, Dalgasgade 24, Silkeborg. Det koster 5 kr. pr. bankoplade. Tilmelding skal ske på 46 97 20 20 senest 8 dage før arrangementet. Oplys ved tilmelding, om du er diabetiker.

Sjælland

Afdelingen. 17. marts kl. 15: 'Den Evige Ild' – musical af Ken Follett på Bellevue Teatret. Pris medlem 400 kr. og ledsager 500 kr. Bus fra Kalundborg, Slagelse, Sorø og Ringsted. Tilmelding: foa.dk/sjaelland eller på 46 97 38 60. Kontakt. Tlf.: 46 97 38 60. Telefon- og åbningstider: mandag og tirsdag kl. 9-15, onsdag lukket, torsdag kl. 9-17 og fredag kl. 9-13. Hjemmeside: foa.dk/sjaelland. Mail: sjaelland@foa.dk. Akuttelefon faglig: 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter: 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

Social- og sundhedssektoren. 28. marts kl. 17: Indkaldelse til generalforsamling i Social- og sundhedssektoren, Stenhusvej 35, Holbæk. Dagsorden og tilmelding til spisning: foa.dk/sjaelland. 11. april kl. 18.: Sektorgeneralforsamling. Der er spisning fra kl. 17. Tilmelding og dagsorden kan ses på foa-roskilde.dk. **Pædagogisk sektor.** 28. marts kl. 18: Ind-

Hvad synes du?

Hvad skal FOA arbejde for de næste 3 år?

Vi holder kongres til efteråret, hvor FOAs vigtigste mål frem til 2022 besluttet.

Du har mulighed for at påvirke beslutningen på kongressen ved at fortælle os, hvad det vigtigste er, vi kan gøre sammen med dig og dine kolleger.

Giv din mening til kende i FOAs sms-debat. Tilmeld dig på foa.dk/medlemsdebat og vind kage til din arbejdsplads!

FOA

Medlemspuls

Vindere i december 2018

Hovedpræmie:

Christina Helene Slengerich
FOA Midtsjælland, område Midt

Gavekort til Coop 300 kr.:

Henrik Christensen,
FOA Afdeling 1
Jette Petersen,
FOA Odense
Jan Skoven Sørensen,
FOA Frederikshavn
Helle Høgsberg Jessen,
FOA Nordjylland
Jens Nesager Røge,
FOA Nordjylland

Hovedpræmien er enten et gavekort på 1.000 kr. til COOP (Kvikly, SuperBrugsen m.v.) eller et gavekort på 1.590 kr. til et ophold på et Comwell-hotel i Danmark.

Desuden har vi hver måned **5 gavekort** til Coop Danmark til en værdi af 300 kr.

Nye deltagere er velkomne på
foa.dk/medlemspuls

kaldelse til generalforsamling i Pædagogisk sektor, Japanvej 2, Slagelse. Dagsorden og tilmelding til spisning: foa.dk/sjaelland. 11. april kl. 19: Sektor-generalforsamling. Der

er spisning fra kl. 18. Tilmelding og dagsorden kan ses på foa-roskilde.dk. **Servicesektoren.** 28. marts kl. 17: Indkaldelse til stiftende generalforsamling

i Servicesektoren, Banegårdspladsen 3, Kalundborg. Denne generalforsamling aflyses, hvis de ekstraordinære generalforsamlinger 10. jan. 2019 i Teknik- og servicesektoren og Kost- og servicesektoren stemte imod at stifte en ny Service-sektor. Dagsorden og tilmelding til spisning: foa.dk/sjaelland. 4. april kl. 18: Sektor-generalforsamling. Der er spisning fra kl. 17. Tilmelding og dagsorden kan ses på foa-roskilde.dk. **Efterløns- og senior-klubben Holbæk.**

Torsdage kl. 11.45: Bowling, Megabowl, Mellemvang 5, Holbæk. 4. marts kl. 12: Generalforsamling med dagsorden jf. lovene. Bankospil med 3 plader for 45 kr. og ekstra plader 15 kr. pr. stk. Tilmelding senest 28. feb. til Marianne på 26 21 45 04. 8. april kl. 17: Invitation til aftenmøde for kommende efterlønsmodtagere og pensionister. Tilmelding senest 1. april til Marianne på 26 21 45 04. 29. april kl. 13: Bedre helbred og smertelindring med magnetfeltterapi. 4. juni kl. 9: Udflugt til Gåsetårnet

og Danmarks Borgcenter i Vordingborg. Medlem 200 kr. og ledsager 225 kr. Tilmelding på 46 97 38 60 eller foa.dk/sjaelland. **Efterløns- og senior-klubben Slagelse.** Mandage kl. 13: Bowling, SuperBowl, Bredegade 50, Slagelse. 13. marts kl. 16: Generalforsamling med dagsorden jf. lovene. Bankospil og spisning af den medbragte mad. 3. april kl. 14: Fra poliopatient til professionel musiker v. Carl Erik Lundgaard. 19. juni kl. 7.30: Tur til Ribe & Wellings Landsbymuseum. Medlem 300 kr. og ledsager 400 kr. Tilmelding i perioden 12. marts. 26. april på 46 97 38 60 eller foa.dk/sjaelland. **Efterløns- og senior-klubben Ringsted.**

7. marts kl. 14: Orientering om nye tiltag i Ældre Sagen, og hvad er der sket det sidste år i Ældrerådet. 4. april kl. 14: Bedstemor som vagabond v. Lis Inge-mann. 2. maj kl. 14: ældre i Ringsted Kommune v. Alice Morsbøl, sundhedschef. 6. juni kl. 9.30: Sommertur til Guldborg 200 og Botanisk Have. Medlem 275 kr. og ledsager 375 kr. Tilmelding på 46 97 38 60 eller foa.dk/sjaelland. **Efterløns- og senior-klubben Nordvest-sjælland.** 19. marts kl. 11: Førrehunde ved Hanne Troensegaard i Kalundborg. FOA er vært ved et par stykker smørbrød. Deltagerpris 50 kr. 22. maj kl. 12: Bowling i StarBowl, Elmegade 16, Kalundborg. 18. juni kl. 11: Byvandring i Kalundborg ved Peter Hermann. 50 kr. pr. person. Tilmelding til alle aktiviteter: foa.dk/sjaelland eller på 46 97 38 60.

ger 375 kr. Tilmelding på 46 97 38 60 eller foa.dk/sjaelland.

Efterløns- og senior-klubben Nordvest-sjælland. 19. marts kl. 11: Førrehunde ved Hanne Troensegaard i Kalundborg. FOA er vært ved et par stykker smørbrød. Deltagerpris 50 kr. 22. maj kl. 12: Bowling i StarBowl, Elmegade 16, Kalundborg. 18. juni kl. 11: Byvandring i Kalundborg ved Peter Hermann. 50 kr. pr. person. Tilmelding til alle aktiviteter: foa.dk/sjaelland eller på 46 97 38 60.

Ringsted Kongrescenter.

Nye oplevelser med 10 % rabat til alle forestillinger, køb billetter via linket i nyhedsbrevene udsendt pr. mail.

Skive

Social- og sundhedssektoren. 20. marts kl. 17: Generalforsamling afholdes i fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Dagsorden udsendes til tillidsvalgte og arbejdspladser. Forslag skal være afdelingskontoret i hænde senest med morgenposten 6. marts. **Pædagogisk sektor.** 28. marts kl. 17: Generalforsamling afholdes

i fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Dagsorden udsendes til tillidsvalgte og arbejdspladser. Forslag skal være afdelingskontoret i hænde senest med morgenposten 14. marts.

SOSU

Seniorklubben. 8. jan. kl. 11: Banko med fine præmier. 12. feb. kl. 11: Steven Hart. Underholdning med kendte gospelsange, amerikanske og danske evergreens, fællessang, snak og hygge. 12. marts kl. 11: Generalforsamling. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal indsendes til bestyrelsen 14. dage før. Salg af billetter til skovturen 14. maj.

Sydfyn

Afdelingen. 19. marts kl. 17.30: Generalforsamling, inkl. spisning, på Hotel Svendborg. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være afdelingen i hænde senest 3 uger før. Tilmelding via TR eller hjemmesiden. FOA Sydfyn udbyder løbende foredrag, biograftere, medlemsture m.m. med medlemsrabat, se på vores hjemmeside.

Kontakt FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26

Telefax: 46 97 23 00

Åbningstid

Mandag-torsdag: 8:30-16:00

Fredag: 8:30-15:00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00

foa1@foa.dk

Bornholm: 46 97 33 13

bornholm@foa.dk

Esbjerg: 76 10 93 50

esbjerg@foa.dk

Frederikshavn: 46 97 11 70

frederikshavn@foa.dk

Frederikssund: 46 97 12 00

frederikssund@foa.dk

Guldborgsund: 46 97 17 50

guldborgsund@foa.dk

Herning: 46 97 12 60

herning@foa.dk

Holstebro: 46 97 14 14

holstebro@foa.dk

Horsens: 46 97 14 55

horsens@foa.dk

Kolding: 46 97 15 76

kolding@foa.dk

KLS: 46 97 15 00

kls@foa.dk

Køge: 46 97 16 00

koege@foa.dk

Lillebælt: 46 97 36 10

lillebaelt@foa.dk

LFS: 35 44 45 46

lfs@lfs.dk

Lolland: 46 97 30 00

lolland@foa.dk

Mariagerfjord: 98 51 21 11

mariagerfjord@foa.dk

Nordjylland: 46 97 29 00

nordjylland@foa.dk

Nordsjælland: 46 97 33 90

nordsj@foa.dk

Odense: 46 97 18 00

odense@foa.dk

Randers: 46 97 19 00

randers@foa.dk

Roskilde: 46 97 19 90

roskilde@foa.dk

Silkeborg-Skanderborg:

46 97 20 20

silkeborg-skanderborg@foa.dk

Skive: 46 97 20 80

skive@foa.dk

Sønderborg Seniorklubben.

21. feb. kl. 13: Generalforsamling i FOA, tilmeld senest 15. feb. Dagsorden jf. lovene kan ses på foa.dk/soenderborg eller i afdelingen. Indkomne forslag skal være formanden i hænde senest 31. jan. kl. 12. 14. marts kl. 14: En fængslende fortælling, i FOA, tilmeld senest 8. marts. 4. april kl. 18: Fællesspisning i FOA, tilmeld senest 29. marts. 25. april kl. 11: Cathrinesminde Teglværk, P-pladsen, tilmeld senest 12. april. 9. maj kl. 7.50: Sommerudflugt til Tirpitz, Sønderborg politistation, tilmeld og betal senest 25. april. 23. maj kl. 14: Sommerhygge, Sønderborg Lystbådehavn, tilmeld senest 16. maj. Husk tilmelding på 46 97 34 00 eller mail: fag020@foa.dk. Program for 2019 kan ses på hjemmesiden eller hent et program i afdelingen. Bemærk, som efterløner kan du automatisk benytte dig af Seniorklubbens arrangementer.

Sønderjylland

Seniorklubben. 20. feb. kl. 13: Årlig generalforsamling i FOAs

mødelokaler på Brundevej 2, Rødekro. Vi starter med et stykke brød kl. 13. Generalforsamlingen starter kl. 14. Dagsorden jf. vedtægter. Efter generalforsamlingen er der foredrag om tricktyverier. 20. marts kl. 14: Sangeftermiddag i FOAs mødelokaler på Brundevej 2, Rødekro. Børge Christensen synger for og fortæller lidt om sangene. Tilmelding senest 11. marts til afdelingen på 46 97 35 00. 24. april kl. 13: Bowling i Haderslev Bowlingcenter. Vi spiser fra kl. 13. Bowlingen starter kl. 15 til 16. Samkørsel fra FOA Rødekro, Brundevej 2, Rødekro kl. 12. Ægtefælle/samlever, som ikke er medlem af FOA, 220 kr. Tilmelding senest 15. april til afdelingen på 46 97 35 00. Ret til ændringer forbeholdes. Medlemmer betaler 20 kr. for kaffen, ægtefælle og samlever, som ikke er medlem af FOA, betaler 30 kr., og betaler entréprisen ved arrangementer. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

Vejle

Afdelingen. 27. marts kl. 18: Generalforsam-

ling i DGI-Huset, Willy Sørensens Plads 5, Vejle. Nyhedsbrev – modtager du ikke vores nyhedsbrev pr. mail bedes du kontakte os for registrering af din mailadresse.

Vendsyssel

Sektorgeneralforsamlinger. 12. marts kl. 18: 3 sektorgeneralforsamlinger i Idrætscenter Vendsyssel, Stadionvej 17, Vrå, jf. afdelingslovene. Vi starter med fællesspisning kl. 18, hvortil det er nødvendigt med tilmelding til afdelingen på 46 97 13 46 senest 4. marts kl. 12. Generalforsamlingerne afvikles sektorvis og starter kl. 19.

Servicesektoren.

Generalforsamling kl. 19: Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektorformand Svend Jensen i hænde senest 25. feb.

Pædagogisk sektor.

Generalforsamling kl. 19: Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektorformand Jane Sommergren i hænde senest 25. feb.

Social- og sundhedssektoren.

Generalforsamling kl. 19: Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektorformand

Du kan få mere information om arrangementerne på din lokale FOA-afdelings hjemmeside.

 Find dem her
foa.dk/afdelingen

Hanne Christensen i hænde senest 25. feb.

Seniorklubben.

12. marts kl. 14: Generalforsamling i FOAs lokaler, Mellemgade 12, Hjørring. Medbring venligst en pakke til mindst 30 kr. til efterfølgende bankospil. Dagsorden jf. lovene. Seniorklubben er vært m. smørrebrød og kaffe. Tilmelding senest 8. marts kl. 12. til Lillian Hansen på 31 90 13 55.

Viborg

Teknik- og Servicesektoren.

21. marts kl. 18: Generalforsamling i FOA Viborg, Grønnegade 13. Se mere på foa.dk/viborg.

Seniorklubben.

20. feb. kl. 14: Generalforsamling i FOA Viborg, Grønnegade 13. Se mere på foa.dk/viborg.

Forsideillustration: Jan Sommer

Medlem af Danske Medier

 DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmediernes
Oplagskontrol

Oplag: 188.920/9. årgang

Tryk: Color Print A/S
ISSN: 1901-0222

Redaktionen sluttet:

24. januar

Indlæg til 'det sker' sendes til
Henriette Monrad, hmon@foa.dk
Frist til nummer 3: 26. februar
Frist til nummer 4: 9. april

Annoncer:

Dansk Mediaforsyning
Telefon: 70 22 40 88
dmfnet.dk

Annoncefrist:

Nummer 2: 19. februar
Nummer 3: 29. marts

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 2 udkommer:
Uge 12

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Udgiver:

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

Sjælland: 46 97 38 60
sjaelland@foa.dk

Social- og Sundhedsafdelingen:

46 97 22 22

sosu@foa.dk

Sydfyn: 46 97 27 27

sydfyn@foa.dk

Sydsjælland: 46 97 28 00

sydsj@foa.dk

Sønderborg: 46 97 34 00

soenderborg@foa.dk

Sønderjylland: 46 97 35 00

soenderjylland@foa.dk

Varde: 75 21 01 00

varde@foa.dk

Vejle: 75 82 52 88

vejle@foa.dk

Vendsyssel:

46 97 10 30/46 97 13 46

vendsyssel@foa.dk

Viborg: 46 97 30 30

viborg@foa.dk

Århus: 89 36 66 66

aarhus@foa.dk

PMF-afdelinger:

PMF afd. 1: 46 97 31 01

pmf-afd1@foa.dk

PMF afd. 4: 43 71 66 90

pmf-afd4@foa.dk

FOA/PMF Kbh. Syd:

46 97 28 50

kbhsyd@foa.dk

PMF Fyn: 46 97 13 13

pmffyn@foa.dk

PenSam

Jørgen Knudsens Vej 2

Postboks 282

3520 Farum

Telefon: 44 39 39 39

Telefax: 44 39 39 40

pensam.dk

quizen

Kan du dit fagblad?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop Danmark til en værdi af 250 kroner. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk senest **21. februar**. Du kan også besvare quizen på foa.dk/quiz. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Vinder af quizen i Fagbladet FOA nr. 8/2018 blev **Jette Holding, Ishøj**.

1. Hvilken paragraf i loven om sygedagpenge giver Sabine Dommerby Pedersen problemer?

- A. Paragraf 7
- B. Paragraf 24
- C. Paragraf 46

2. Hvad ville Kirsten Brunse Pedersen gøre, hvis hun var velfærdsminister?

- A. Give tilliden tilbage til de varme hænder
- B. Give offentligt ansatte mere i løn
- C. Indføre en kortere arbejdsuge

3. Hvor mange gange om dagen trækker man vejret?

- A. Ca. 10.000 gange
- B. Ca. 20.000 gange
- C. Ca. 100.000 gange

4. Vi er gået tæt på et af billederne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. En korkprop
- B. Et gulv
- C. En opslagstavle

Af Emilie Clausen

PenSam indkalder til **GENERALFORSAMLING**

Pensionskassen PenSam
holder generalforsamling
mandag den 25. marts 2019

Hvis du vil deltage i generalforsamlingen, skal du tilmelde dig senest 5 dage før mødet ved at kontakte Ledelsessekretariatet på telefon 44 39 30 30 eller sende en mail til isc@pensam.dk.

Du kan finde dagsorden, tidspunkt og sted for generalforsamlingen på www.pensam.dk senest 2 uger før generalforsamlingen.

Du kan få tilsendt dagsorden og de fuldstændige forslag ved henvendelse til PenSam, Ledelsessekretariatet.

PenSam

MERE TIL FORNØJELSER MED **FAMILIEN**

VIND
EN WEEKEND
I LALANDIA

Der er mange penge at spare med
FOA Fordele i PenSam

Tjek dine fordele og deltag i konkurrencen på **pensam.dk/foafordele**

FOA Fordele er nogle af de billigste lån og forsikringer på markedet – og kun til medlemmer i FOA. Så hvorfor ikke skyde papegøjen, hvis du kan?

PenSam

FOA

PenSam og FOA Ungdom:

Hjælp os med at hylde de unge talenter

Scan koden eller nominér
på www.pensam.dk/talent
inden den 24. februar

Kender du én under 35 år, der arbejder med at hjælpe andre hver dag?
Én der fortjener at blive hyldet og få et stort skulderklap?

Nominér et ungt velfærdstalent nu.

FOA UNGDOM

FOA

PenSam
Gi'r god mening